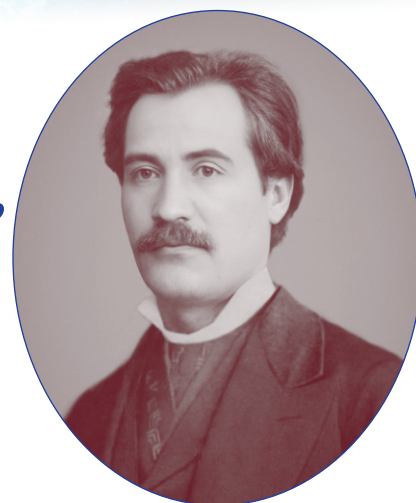

Iulie - august soare, apă, distracție dar să nu uităm CULTURA!

Cronica Timpului

Motto:
„Societatea e mișcare,
statul e stabilitatea!”

Mihai Eminescu
1850-1889

Uniunea Ziaristilor
Profesioniști din România

Publicație de cultură, atitudine și performanță

Anul XI
nr. 122-123
iulie - august
2025

Așa grăit-a EMINESCU!... (4)

Nicolae VASILE

Pagina 2

Dispecerul
Energetic Național

Marian DUMITRU

Pagina 4

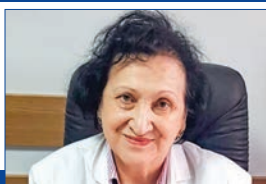

CHE BELLA VOCE! (III)

- În vârtoarea apelor -

Santuzza TĂLMĂCEANU DINESCU

Paginile 8 și 9

Traumatismul
cranio-cerebral

Octaviana DAIA

Pagina 15

O carte... și câteva
mărturisiri despre ea!

Ortansa MIHĂLCEANU

Pagina 19

A treia campioană olimpică,
la conducerea atletismului

Radu LEVĂRDĂ

Pagina 22

Recunoașterea
hotărârilor străine

Avocat Mariana-Daniela BĂDESCU

Pagina 23

COVER prezintă
100 pentru eternitate! (III)

Vergil COJOCARU - COVER

Paginile 11,12,13,14,24

15 august

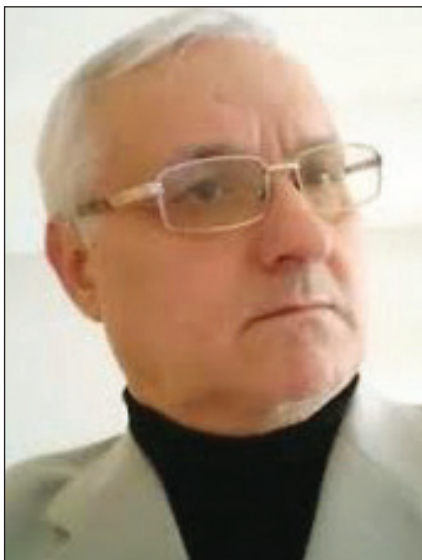
o zi plină de semnificații pentru poporul român, pentru toți creștinii,
este ziua în care **Fecioara Maria s-a înălțat la Ceruri**,
de unde continuă să vegheze asupra noastră
dar și asupra tuturor marinarilor de pe întinderile albastre!
În semn de iubire pentru Ocrotitoarea marinarilor,
România sărbătorește, în această zi sfântă, **Ziua Marinei**

Așa grăit-a Eminescu!... (4)

Nicolae VASILE, editor senior

După caracterizarea lui Eminescu, din punct de vedere epistemologic, și relația sa cu domeniul educației, prezentate anterior, cred că următorul pas ar trebui să fie conexiunea cu elementul de bază al societății, omul, cu valoarea sa intrinsecă. Eminescu, omul, poetul, filozoful, educatorul etc. a urmărit, în tot ce a făcut, în tot ce a trăit, în tot ce a judecat și apreciat, evaluarea subiecților sau a interlocutorilor săi prin plasarea acestora în intervalul semnificației verbelor a fi și a avea, el încadrându-se prin excelență în prima categorie.

A fi sau a avea

Cu a fi începem prima zi, de cum ne naștem, suntem fii, când mai creștem vrem să fim, până-nvățăm să împărțim.

Apoi, să ai îți devine dorința, și depui toată putința, că pentru a fi trebuie a-nvăța, iar ca să ai, poți chiar fura.

Trebuie să fii mereu în priză, pentru a fi îți trebuie o miză, ca să crezi, cauți o muză, iar ca să ai, provoci o criză.

Să fii susține omenia, să ai aduce lăcomia, să fii e pentru totdeauna, să ai doar cât îți dă mâna.

Pentru că ești, nu-ncapi în viață, iar fiindcă ai, te-ascunzi în casă.

Cu toate astea, să știi, nu este coadă la a fi, ci a avea e ținta vie, de-ar fi și pe datorie.

Să ai e miza tuturor care nu cred în viitor, să fii te face a gândi, merită a fi sau a nu fi?

Nicolae VASILE

Pentru el, a fi însemna valoarea acumulată prin corectitudine, sinceritate, simplitate, adevăr, chiar și avuția dobândită prin muncă cinstită, iar la a avea îi încadra pe îmbogățirii prin mijloace nelegale și politicienii corupți sau vânzători de țară, pe cei care obțin avantaje prin minciună, prin înșelătorie etc. Judecățile de valoare ale marelui poet nu țineau cont de titluri, funcții, averi etc. Toate acestea nu aveau însă niciun rol în privința iubirilor lui Eminescu și ale nimănui altcuiva, iubirea neținând cont de niciun fel de tipare.

Astfel putem explica relația excelentă cu Slavici, dar imposibilă cu nevasta acestuia, iubirea pentru Mite Kremnitz (muza poeziei Atât de fragedă), o apropiată a Casei Regale și a lui Titu Maiorescu, deși cu Regina Elisabeta, care era și poetă, nu avea o relație literară foarte bună, iar cu mentorul Junimii și al Revistei Convorbiri literare exista o tensiune multiplă: pe linie politică, pe relația Veronica Micle și în conexiunile legate de familia regală. Caragiale avea și el rolul de a pune gaz pe foc în primul rând în legătură cu Veronica Micle, dar și prin tachinările frecvente în probleme filozofice, unde cei doi aveau opinii diferite.¹

Congruența relațională cu Ion Creangă este providențială, dar fiecare în parte nu o ducea bine. Ambii, judecați după procedura din analiza SWOT, venită din domeniul managementului modern, n-au știut să-și folosească punctele tari, n-au putut să-și evite slăbiciunile proprii, nu au fost în stare să folosească oportunitățile și să ocolească pericolele independente de ei, adică, mai pe românește, pe limbajul caracteristic lui Creangă, se încadrau perfect în zicala: „unde-i bine, nu-i de mine, unde-i rău, hop și eu“.

Lui Eminescu nu îi erau indiferente nici cele ce se întâmplau la nivel internațional. Era perioada de mare avânt economic și social în SUA, care avea să conducă la o hegemonie mondială, preluată de la China, situație care se continuă și astăzi, dar care pare a fi pe cale de a o pierde în favoarea aceluiași fost competitor, China. Iată ce gândea atunci Eminescu, cum vedea el legătura între stat și om:

„Legile Americii aduc cu sine ura căsătoriei, iubirea desfrânării și beției, a băuturii de opium, uciderea copiilor (avortarea), astfel încât, deși condițiile de existență sunt bogate, totuși nu sunt oameni în Statele Unite care să aibă în urma lor mai mult decât două generații. Toată populațiunea consistă din emigranți și din fii sau nepoți de emigranți. Strănepoți nu sunt. În a treia generație vine neapărata desecare

și pieire. Omul apăsător aspiră, cel liber, într-o natură ca a Americii, ajunge adesea la culmea dorințelor lui, acolo lungește și desperă. Aspirația este caracterul apăsătorilor, desperarea a celor liberi. Legi liberale duc la națiuni bunome (cum sunt în genere cele romanice), la domnia celor răi. Elementul rău e izvorul voinței, energiei, puterii – el ajunge la guvern, căci vrea s-ajungă, ceilalți, înșelați prin succes și fraze, sunt dominați și duși fără voință pe marea întâmplărilor.“²

Ne duce cu gândul la îndemnul biblic: Cine are urechi, s-audă!

Trecători prin absolut

Am adunat gânduri din toiul nopții, pe aripi de vis purtate în șoapte, strânse-n buchet vor fi mâine toate, zidite-mpletite fără excepții.

Am văzut natura aprinsă-n culoare, cum lanul de grâu în vară se coace, iar macul se-upleacă, privirii îi place, sub briza de vânt venită din zare.

Am treierat clipele din gânduri și le-am scris, rămas-au în carte, așa cum din holdă-au fost tăiate spicele aurii, și legate în snopuri.

Am fost împreună cu timpul acolo unde pașii m-au purtat, și din gândurile mele am plantat semințe, cum mi-a cerut-o anotimpul.

Pomi și flori... temelia la o casă, și-un vlăstar dintr-al meu sânge, mă ridică la rang de rege floarea mea cea mai frumoasă.

Valsând cu gândul spunem vieții salut rămânem cu timpul trecători prin absolut.

Constantin Nicolae
GAVRILESCU

Niciun plan B

Un sărut la capătul nopții în loc de incertul „Pe curând!” și tot ce urmează este asemenea plimbării nesfârșite prin sala cu armuri a unui rege-copil detronat de-o conjurație

Frigul delimitează teritoriul orei 06: 21 a.m. când ziua imensă îți oferă propria ei versiune liliput Cerul iernii trece prin geam precum zâmbetul printr-o întâmplare și încă îți mai aud vocea marcată de noaptea fără somn atunci când nu ai nicio strategie de salvare și niciun plan B

Întreg orașul pare un aerodrom de pe care nu mai pleacă și nu mai vine nimeni Dimineața violetă ne face chipurile prelungi când săritorii la trapez dispar odată cu plasa de siguranță în care se zbat incertitudinile

Suferința înaintează prin diafragme și plasmă asemeni foarfecilor într-o coală A4 Muzica de jazz inundă grădina Și tot ce afli este la limita suportabilului și chiar dincolo de acesta când înveți cu încetinitorul să supraviețuiești unei povești despre o femeie frumoasă și despre secolul trecut

Alexandru CAZACU

¹ Marta Petreu, *Filozofia lui Caragiale*, Editura Polirom, 2012.

² D. Vatamaniuc, *Eminescu Opere, Volumul III, Publicistică, Corespondență, Fragmentarium*, Editura Univers Enciclopedic, 1999, *Legile naturii – Legile oamenilor*, pag. 921-922.

Motto: „Nu eu am cucerit lumea, ci muzica mea“ Eugen DOGA

Om, artist de geniu, român!

Eugen Doga nu a murit!

La fel ca marii artiști din panteonul omenirii, el trăiește prin opera sa, în strălucita familie a nemuritorilor

Eugen Doga: „Pe lângă necazurile, care mi-au însoțit copilăria, a fost și cântecul necântat și neascultat al mamei mele, pe care încerc toată viața să-l scriu, să-l scot din simțurile mele, ca să fac loc luminii. Nu știu dacă-l voi termina vreodată!“ Acum, Eugen Doga, ajuns alături de mama sa, sigur va reuși să îi închine cântecul ce îi va lega pentru eternitate...

Eugen Doga: „Dacă aș putea să știu de unde-i acest har! Dar ce este harul?! Ar putea să mă salveze doar Mihai Eminescu: „Un nu știu ce și nu știu cum...“. E oare posibilă moștenirea harului? Dar poate-i și din altă sursă?! Dar ce înseamnă „sursă“? Este unica sursă, care alimentează tot Universul – Duhul! și pe noi, mici particule ale aceluiași Univers!“

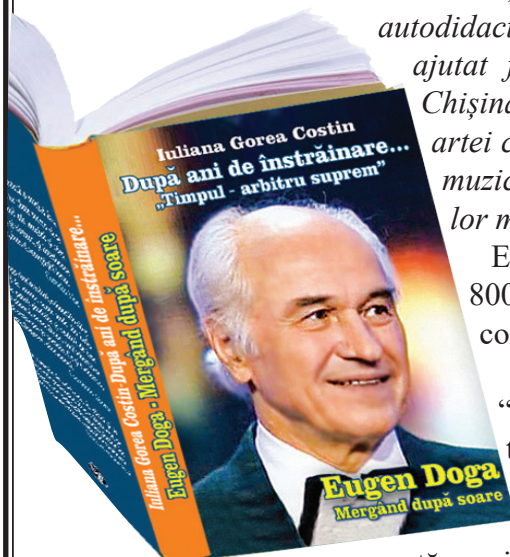
Eugen Doga: „Eu m-am născut la Mocra, Republica Moldova, acolo e patria mea cea mică. Am studiat în limba ucraineană, apoi în limba rusă. În limba română, mult mai târziu, autodidact! Muzica mea însă e înțeleasă oriunde pe glob! M-au ajutat filmele produse la diferite studiouri, începând cu Chișinăul și terminând (ori nu?!) cu Hollywood-ul. Datorită artei cinematografice am scris în multiple limbi. Am studiat muzica diverselor popoare și pot să mă exprim în limbajul lor muzical.

Eugen Doga a intrat în istoria muzicii prin cele peste 800 de compoziții, care îl plasează între primii 200 de compozitori ai tuturor timpurilor.

Cine nu a văzut măcar o dată excepționalul film „Șatra“, cine nu a fost încântat ascultând „Dulcea și tandra mea fiară“ sau „valsul iubirii“?

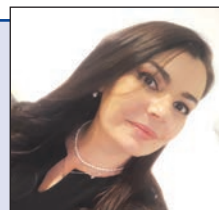
Toate aceste opere îl plasează pe Eugen Doga chiar mai sus decât pe Strauss, în opinia multor critici de artă muzicală.

Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România se mândrește cu seria de cărți închinată maestrului, apărute la Editura UZP. De curând, cu prilejul celei de a 88-a aniversare a apărut volumul III, Eugen Doga - Mergând după soare, ediție îngrijită de Iuliana Gorea Costin

Seară metropolitană

Daniela BĂDESCU editor senior

Așa cum ne-am obișnuit, la Biblioteca Metropolitană București s-a desfășurat a treia ediție a evenimentului cultural-artistic, „Seară Culturală Românească” marcând

fost: prozatorul și poetul Dan Gîju, care ne-a vorbit despre –Muza poetului. Imaginație și realitate– și Vasilica Ilie, care ne-a citit un fragment din cartea domniei sale –

George Vlaicu și subsemnata, Daniela Bădescu, sub coordonarea doamnelor Rodica Subțirelu și Mariana Anghel. Ana Maria Cerceș, prietenă apropiată a artiștilor, a recitat poezia –De ce nu-mi vii–.

Pașaport umoristic- si ne-a vorbit despre beneficiile râsului, acesta fiind considerat o adevărată terapie. „Seară Culturală Românească” a continuat, până la încheiere, cu un moment artistic susținut de membrii Trupeii Teatrul NostruM'25 – UZPR, Filiala „Cronica Timpului”. Și-au

închiderea stagiunii-eveniment organizat de Filiala „Cronica Timpului” a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România. Moderator a fost, ca totdeauna, prof. univ. dr. Nicolae Vasile, președintele filialei, care a subliniat importanța și valoarea Luceafărului poeziei românești pentru literatura națională și universală, la comemorarea a 136 de ani de la moartea poetului nepereche, Mihai Eminescu. Invitații serii au

dat concursul Mariana Anghel, Ștefan Badiu, Doina Ghițescu, Daniel Neguț, Monica Niculae,

Ca de fiecare dată, Corina Vlad Diaconescu, la pian, ne-a purtat pe aripile muzicii cu piese cunoscute și iubite de public, precum și cu creații proprii. Cantautorul Marius Ionescu ne-a cântat la chitară o melodie din creația proprie, impresionând publicul prezent. Ultimul moment a fost marcat de prezența sopranei Dana-Irina Gîju, care a emoționat întreaga audiență cântând împreună cu publicul spectator melodia – Eminescu- pe versurile lui Grigore

Vieru, muzica Doina și Ion Aldea Teodorovici.

A fost o seară memorabilă în care publicul s-a bucurat, a participat, a cântat și ne-a răsplătit cu aplauze parcă nesfârșite. Mulțumim gazdelor noastre minunate și tuturor participanților! Vă așteptăm cu drag la o nouă „Seară Culturală Românească”, după începerea stagiunii în luna septembrie, tot la Biblioteca Metropolitană București, str. Tache Ionescu 4.

Dispecerul Energetic Național

70 de ani de siguranță și devotament

Marian DUMITRU editor senior

La 13 iunie, se aniversează 70 de ani de la înființarea primului Serviciu de Dispecer al sistemului electroenergetic românesc. *Energia electrică este o marfă cu însușiri unice, care se consumă chiar în momentul producerii ei, de aici rezultând caracteristici de exploatare și de vânzare-cumpărare speciale. Energia electrică alternativă nu poate fi stocată.*

Zorii erei conducerii operative prin dispecer au apărut la data de 13 iunie 1955, când prima instalație tehnică de dispecer se punea în funcțiune chiar în sediul Ministerului Minelor și Energiei, de lângă Piața Romană.

În anul 1965, printr-un pachet de acte normative ale Consiliului de Stat și Guvernului, se hotărăște construirea sediului central al Dispecerului Energetic Național (DEN), în centrul Capitalei, lângă Kilometrul 0. Unitate discretă, cu adăpost antinuclear și fără firmă la poartă, cu pază asigurată de către MAI.

Această primă etapă a impunătoarei construcții se finalizează în anul 1967.

Numit, inițial, Direcția Sistemului Energetic, avându-l director pe Victor Romert în anul 1973, DEN devine prin Hotărâre a Guvernului, semnat de către Ion Gheorghe Maurer, unitate de sine stătătoare, cu personalitate juridică, după ce, cu un an mai înainte se formaseră cele 5 centre de dispeceri teritoriali (DET) la București, Bacău, Cluj, Craiova și Timișoara. În acești ani se pornește cea de-a doua etapă a investiției: extinderea clădirii-sediu central pentru a face posibilă instalarea unei alte tehnologii, de ultimă generație, pentru sistemul teledistribuțional propriu care să comunice în timp real cu toate obiectivele de pe întreg teritoriul, cu autoritățile economice și guvernamentale și, de asemenea, cu partenerii energetici externi.

Din păcate, pe fondul deficitului de energie, apărut, în principal, ca urmare a neîntrării în funcțiune, în 1985, a grupului nr.1 de la Cernavodă, așa precum fusese convenit prin contract cu partenerul canadian, sistemul energetic, director ing. Constantin Bunesco, este pus în mare pericol și numai profesionalismul desăvârșit al dispecerilor și al altor lucrători din DEN a făcut să fie evitată în acei ani o gravă și extinsă avarie energetică. De altfel, în pomenitul an 1985, prin decret prezidențial, se instituie regimul militarizat în Sistemul Energetic, fiind numiți comandanți militari cu comandamente adiacente, în toate unitățile, aceasta, până în anul 1990.

Timpul trece și lumea se schimbă. După decembrie 1989, primul obiectiv al noii conduceri a DEN, director general, Victor ROMERT, director tehnic, Ion URLUESCU, a fost readucerea frecvenței de funcționare a Sistemului la valoarea tehnică normală de 50 Herți. S-au repus pe valorile normale instalațiile de comunicare și protecție.

Alături de sistemul de telecomunicații, de tehnica de calcul, un rol determinant în protejarea sistemului energetic au avut sistemele de protecție și automatizări. Fără aceste dispozitive, un sistem vast interconectat nu poate fi de conceput. Au excelat în activitatea de reglare a acestor dispozitive inginerii Chenzbraun Iosub, Caludescu Gheorghe, Doru Păunescu, Bunesco Marin, Botez Gabriela, Lazăr Felicia ș.a., ca să amintesc numai câteva dintre vârfuri.

La ultima mare aniversare sărbătorită, cea de-a 60-a, în anul 2015, în impunătoarea sală a Palatului Bragadiru, cu o scenă cât a Teatrului Național, câteva sute de invitați au fost martori la această unică întâmplare: întemeietori, dezvoltatori, continuatori, care au fost îndemnați să depene câteva amintiri picante, acești foști angajați ai instituției, acum tineri pensionari.

Tibi CÂMPUREANU, fost secretar de stat și dispecer șef o bună perioadă de timp, și-a amintit de sabia lui Damocles care era purtată și pe deasupra

capului său de către nemuritorul Ion Dincă. Despre amenințările cu mașina neagră ale celebrului prim-vice-prim ministru a vorbit cu mult umor negru și Constantin VLĂDESCU, fost, o sută de ani, șeful Serviciului Operativ, el fiind și unul dintre organizatorii de acum 30 de ani, în zona lacului Băneasa, al aniversării DEN din iunie 1985, când sărbătorirea s-a prelungit până seara târziu, iar mulți combatanți s-au cam cherchelit.

Venerabilul domn Iuliu BLECHTAL, fost Director tehnic, a făcut o prezentare sobră a ceea ce a însemnat lupta pentru menținerea instituției la un nivel înalt de prestigiu și expertiză. Nicolae PINTILIE, fost dispecer șef, pe care, îl bănuiesc de mult că are în el câteva tone de talent actoricesc, (precum Vlădescu) și-a prezentat cu umor și multă mișcare scenică, propria versiune despre ceea ce crede el că a însemnat această „gașcă” de băieți buni, nici prea veseli, nici prea triști, și de fete minunate, care a fost DEN-ul de pe vremea lui. Nu a uitat să ne spună, că de mai multe ori i-a trecut glonțul pe la ureche. A rămas marcat de prostia care ar fi însemnat tentativa de mutare a DEN-ului direct în epoca de piatră, după începutul de incendiu din 30 septembrie 1987, în acea clădire urmând a se muta Consiliul de Tehnologie. Tentativa nu a reușit, asta și datorită unui mănunchi mic, mic de oameni din DEN, care au riscat enorm.

Gheorghe FLOREA, șef al Serviciului Dispecer Teritorial București, cu rază de acțiune operativă asupra Capitalei, Munteniei și Dobrogei, a vorbit despre provocările, unele extreme, cărora a trebuit să le facă față împreună cu colegii dispeceri pe parcursul a peste 20 de ani cât a coordonat această activitate. Rigurosul inginer a făcut propuneri referitoare la organizarea, în viitor, a instituției și mai ales despre tumele tehnice pe care a trebuit să le facă în vremea lui 47 Herți.

Marian DUMITRU a vorbit despre o altă față a iubirii sale eterne, DEN-ul și anume despre lupta încordată, nevăzută, pe care, împreună cu alți câțiva fii ai instituției a dus-o pentru păstrarea ființei, spiritului, sediului și rolului DEN, în momentele de cumpănă. A reamintit foștilor colegi și actualilor angajați că activitatea de dispecer nu s-ar putea desfășura fără susținerea concretă, zilnică, a camerei de comandă cu informațiile celorlalte servicii din sediu. Și-a amintit, apoi, de cele câteva întâlniri de gradul 3 cu celebrul Ion Dincă, exprimându-și „regretul” că distinși reprezentanți ai autorităților prezente, azi, în sală nu vor putea trăi vreodată emoțiile rare ale unui contact cu Dincă, deoarece Bau-Baul ne-a zis Pa! și a plecat să doarmă puțin. Autorul acestor însemnări este beneficiarul unei amintiri de colecție: l-a văzut pe Ion Dincă râzând. În cabinetul Ministrului Fluture, după ce îi declarase trădători pe comandanții militari și pe directorul Constantin Bunesco, neiertătorul prim-vice-prim ministru mi-a zis cu o claritate de cristal: „Mă, inconstientule, o să mă umfle râsul când te-oi vedea la Rovinari, în nădragi de miner, cu Varvara în brațe!”, și a început să râdă sardonice, dar numai 2-3 secunde, că s-a și pus, din nou, cu parul pe ministru: „Incompetentule!” și a ieșit, trântind ușa cabinetului cu atâta putere încât, noi, Banda celor șase, care nu ne grăbeam să mutăm instituția la Icemeneg, am încremenit. Iar șefa de cabinet a tipat speriată în biroul ei prin care tocmai trecea Uraganul Dincă. (am aflat, târziu: Varvara este vagonetul de cărbuni).

Nucu Ștefan CÂMPEANU a prezentat sintetic și convingător menirea informaticienilor în sprijinirea conducerii operative, oferind câteva date în legătură cu saltul tehnologic pe care l-a făcut DEN în ultimile decenii, Nucu, o spunem noi, fiind, unul dintre artizanii acestui performant sistem informatic alături de creatorii Ion Dimitriu, Ion Nedelcu, Ion Ignat și alți câțiva informaticieni de valoare.

Mulțumind celor care au slujit cu pasiune și devoțiune, vreme de 6 decenii, această instituție fundamentală a lumii energetice, insistând pe ideea că va continua să sprijine conducerea Unității Operaționale –DEN, în îndeplinirea misiunii, Domnul Octavian LOHAN, membru al Directoratului Companiei și-a amintit de vremurile pe când a fost Director general al DEN, dar a evocat, cu și mai mare emoție, anii tinereții, când a lucrat ca simplu dispecer și, mai apoi, ca dispecer șef la unitatea sărbătorită.

A sugerat câteva idei pentru tânărul și inimosul director de acum al Dispecerului Energetic Național, Virgiliu IVAN, care la rândul-i s-a înclinat cu respect în fața sălii plină cu vechii angajați, spunându-le tuturor că din fosta lui calitate de dispecer energetic înțelege perfect ce a însemnat și înseamnă spiritul DEN, promițând că va continua să dezvolte instituția și că va asigura îndeplinirea misiunilor ei.

Au transmis salutul Instituțiilor pe care le-au reprezentat invitații de onoare

Au mai prezentat salutul lor emoționant:

Hermine ALBERT, primul Șef al Serviciului Dispecer -1955 - (discurs Video); Stelian Alexandru GAL, director general al CN Transelectrica (2005-2009); Mihai CREMENESCU, director Direcția Operativă DEN; Doina ILIȘIU, manager energetic la DEN; Cornel ERBAȘU, șeful Serviciului Conducere Operativă a DEN; Ion OPREA, fost director al DEN; Victor CÂMBUREANU, fost dispecer șef, artizan al Interconectării, alături de Ion Chealda, Alex. Itoafă și Gh. Radoveanu;

Am fost în sală, vecin de fotoliu cu camaradul Adrian Sârbu, de la Securitatea Muncii și Situații de Urgență, care, după cum arată el, dă de înțeles că se trăiește, încă, bine în DEN. Am zărit, cu nostalgie, foști colegi dragi mie, pensionari ori în activitate, despre care voi scrie cu un alt prilej, dar nu pot să nu îl menționez, deja pe marele specialist Simi Tilincă.

Oricum, unii, inclusiv comandanții militari și lucrătorii din MAI, directorii ș.a., se vor regăsi în „CARTEA DE ÎNSEMNĂRI CARE NU TREBUIAU DIVULGATE”, pe care sper să o finalizez, pentru publicare, într-un timp rezonabil.

În sala aniversară nu era nici trecutul, nici prezentul, nici viitorul. Era numai DEN-ul, uriașul fără vârstă. DEN a fost o stare de spirit și o a doua casă a celor care i s-au dedicat. A avut angajați absolvenți de Politehnică, ASE, Universitate ș.a., aproape toți, de nota 10, dar și tehnicieni de înaltă calificare și muncitori cu alonjă de specialiști.

DEN a avut și va avea, sper, o vizibilitate mare în economia românească. Eu nu cred că DEN a fost, vreodată, învins. El este din generația noastră, a șaptezecistilor.

Am o veste mai mult bună decât rea:

Dispecerul Energetic Național ne va supraviețui, nouă, slujitorilor săi ! Ori, acest lucru este minunat.

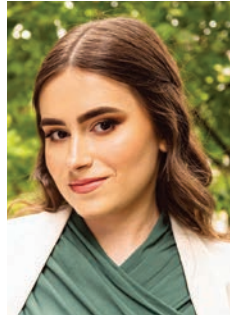
La mulți ani !

De vorbă cu un „poet țăran cu nume de împărat”

Ioan Dănilă

transcriere din audio: **Camelia Mitu**

(Urmare din nr. trecut, 120-121)

- Sergiu Adam este cel care, fiind membru al redacției „Ateneu”, a susținut prezența dvs. în coloanele revistei.

- Îmi permiteți să zic domnului Sergiu Adam? Nu l-am mai văzut de când am plecat la București, dar până atunci nu scăpa de mine aproape la lună, căci îi poposeam în redacție. Fără să-i cer nimic. El doar îmi spunea „Ai poezii?”, iar eu îi lăsam și atâta tot. Și îmi publica.

- Mai mult de-atât: găsea o formă de a fi remunerate aceste texte.

- Asta vreau să vă spun. La vremea aceea - e vorba de anii '76 - '78 - , nefiind angajat (nu mă angaja nimeni din cauza situației de sănătate), aveam un ajutor social de 300 de lei. El mi-a venit cu niște bani pe drepturi de autor, grație poeziilor pe care mi le publica în Revista „Ateneu”. Și n-o făcea pentru a-mi da mie niște sume mici, modice; o făcea cu sufletul pentru poeziile pe care le scriam. Îmi aprecia talentul, îmi aprecia tenacitatea și dorința de a ieși din situația în care eram. De fapt, tot colectivul de redacție de la Revista „Ateneu” era așa: George Bălăiță, Sergiu Adam, Constantin Călin, Ovidiu Genaru, dramaturgul George Genoiu, Octavian Voicu, Mircea Dinutz. Toți aceștia au stat în jurul meu și fiecare, cu câte o vorbă, m-a ajutat de am urcat. Adică n-am văzut răutate la ei. Iar un lucru inedit pe care vi-l spun, pe care l-am scris în romanul meu: am participat în '84 sau '85 la Concursul de Poezie „Nicolae Labiș”, unde vârsta maximă era 27 ani. În anunț scria clar, dar eu am trimis, având 30 de ani. Acolo, de la comisia de jurizare, mi s-a trimis de la Suceava anunț că am primit premiu și să mă prezint. Era totul gratuit. M-am dus la Suceava, am fost cazați la hotel, iar dimineața toți laureații trebuiau să fie în hol pentru a ni se spune ce avem de făcut. Și ies Sergiu Adam cu Ion Gheorghe, mari poeți. De fapt, Ion Gheorghe a ieșit întâi și îmi spune: „Ioane...” (E o întrebare poveste întâlnirea mea cu Ion Gheorghe, dar n-avem timp să povestim, poate cu altă ocazie. Are legătură cu George Bălăiță, când era secretarul Uniunii Scriitorilor.) Ion Gheorghe îmi spune: „Ioane, ce-ai făcut?”, din toți laureații care erau acolo. Eu spun: „N-am făcut nimic, domnule Gheorghe”. „Ba ai făcut-o! N-ai 27 de ani. Tu ai 30. Cei de aici te-au descoperit pe buletin, că erai cazat, și nu-ți pot da premiul. Mai trebuie să-ți plătești hotelul cât stai aici, două zile, și transportul la București.” N-aveam bani la mine: cu 100 de lei am venit la Suceava. Și foi de drum, care mi-au fost decontate, ca să mă întorc. N-aveam nimic. Apoi Ion Gheorghe - mare poet, cu „Elegiile știu politice”, „Dacia Feniks” era mândru de mine - a plecat, spunând: „Altă dată să nu mai faci așa ceva. Citiți bine!” Era foarte supărat... După o vreme, iese (Dumnezeu să-l odihnească și să-i aprindă toate stelele în cale, să aibă numai lumini divine și judecata cerului să-i țină parte) Sergiu Adam. Îmi spune: „Ioane, te-am salvat!” Ți-am dat Premiul Revistei „Ateneu”. Mi-a oferit acest premiu, în noiembrie, și în decembrie mi-a apărut grupajul.

- Deci aceasta a fost regula: să vă fie publicat grupajul?

- M-a salvat, dar putea să nu mă publice. Și nu era vorba de 100 de lei. Eu, ca pedagog, plecam, n-aveam bani. Și mi-a publicat trei poezii parcă, și fotografia. Fratele meu, care era elev la internat la Onești, vine sâmbătă seara acasă (le dădea voie sâmbăta și duminica) și-mi aduce Revista

„Ateneu”. Când deschid revista, vine mama (Dumnezeu s-o odihnească!), se uită săraca și zice: „Ia uite, mamă, am ajuns să văd și eu un țăran dat în ziar”.

- Da, dar ce țăran... Apropo, că suntem aici la Muzeul Țăranului Român.

- După asta, uite că a trecut părintele - cum sunt obiceiurile la sat - și mama mi-a spus, când am mers în concediu acasă: „A venit părintele și mi-a zis că te-a auzit la radio”. (Căci, din când în când, mă mai chemau la radio, precum domnul Daniel Tei, să mai

Ion Machidon

spun o poezie, să port un dialog și altele.) Parcă era mândră pentru ea. În perioada aceea eram șomer, adică nu neapărat șomer, dar încercau să scape de mine cei care în loc să-mi asigure traiul, cum ulterior a procedat doamna Irofti. Cu echipa sa a găsit un loc și pentru mine în societate, să mănânc o bucată de pâine. Mama vedea că citesc, că scriu, dar zicea: „La ce te ajută astea? Frații tăi, uite, lucrează. Unul e sudor, fiecare cu rostul lui. Pe tine cu ce te ajută astea?” „Cu nimic, mamă!” „Eu nu mai pot munci să-ți dau din bucata mea de pâine. Că nu mai pot, sunt bătrână!” Vă dați seama cum era în sufletul meu rana...

- Mai am un nume subliniat, tot de scriitor. Unul care, pasager, a trecut și prin Bacău: Lucian Valea.

- Cu Lucian Valea este o poveste destul de frumoasă. Mulți îl confundă cu Lucian Velea, scriitorul din București. Pe Lucian Valea l-am cunoscut la Concursul de Creație Literară „Porni Luceafărul” (1984), unde am primit Premiul Asociației Scriitorilor - Filiala din Iași. Din juriu făcea parte și profesorul Constantin Ciopraga. Un om deosebit! Forțând puțin nota, la lacul lui Eminescu, Dumitru Pricop a avut un curaj extraordinar de a spune Doina lui Eminescu. A fost prima oară când am auzit-o în viața mea. Erau mari oficialități, parcă văd și acum... Când au început aceștia doi, dar Dumitru Pricop în mod special, n-am mai văzut pe nimeni altcineva. Acolo l-am cunoscut pe Lucian Valea și mi-a plăcut atitudinea lui, pentru care eu militez acum și unde mă duc, în adunările mele, unde sunt invitat. Dacă noi, penitarii, am fi uniți și dacă fiecare ne-am aduce, așa cum putem, prin scrisul nostru, frământările noastre de oameni de condei, pe bune că s-ar

schimba multe în țara asta. Parcă-l văd și acum, cu barba aceea...

- Avea o înfățișare de dac.

- Da. Era din Bistrița-Năsăud, de la George Coșbuc. A făcut ceva ce dacă ar fi făcut acum cred că ar fi fost încătușat: un scandal de pomină. Oficialitățile au venit cu niște mașini luxoase, iar noi, laureații, într-o mașină fără geamuri, prăfuită. A făcut gălăgie pentru condițiile înjositoare. El este erou național pentru mine, pentru felul în care a pus problema acolo, pe vremurile acelea. Trăgea nevastă-sa de el: „Taci, mă, din gură, că te leagă ăștia!” „Da' să mă lege! Păi vă convin așa condiții?” Deci uitați un om! M-a ținut minte pentru că a fost și atitudinea mea, și mi-a dat premiu la Concursul „George Coșbuc”, pe care-l organiza. Mi-a spus: „Machidoane, eu îți dau premiu la mine! Trimiți poeziile acolo!” Am trimis și nu m-am dus ca să iau premiul; mi-a trimis acasă diploma.

- Mai am un nume și gata pentru azi (peste mai puțin de o oră trebuie să fiu în tren): George Chirilă, din Blăgești, fostul raion Buhuși.

- George Chirilă, un mare boem al literaturii noastre, un om de o calitate umană greu de întâlnit, mai ales între contemporanii noștri. Între scriitorii de până în '89 și cei care scriu acum nu există grad de comparație. Cu orice scriitor te întâlneai, îți vorbea frumos, te primea în redacție. Acum, la noi, dacă te duci la cineva la redacție, îți întoarce spatele.

- Să nu ne amărâm; nu vorbim de zilele acestea, ci de cele de atunci.

- George Chirilă, un om de o blajinitate extraordinară. Mi-a făcut o bucurie enormă scriind în „Contemporanul” o „Tabletă de tânăr”. L-am cunoscut foarte bine. Am fost cu el la Tazlău, la câțiva kilometri de localitatea lui. I-am tipărit trei sau patru cărți, un volum de sonete, prin editură; nu i-am luat nimic. Ce este important la el ca scriitor e monografia pe care i-a închinat-o lui Marin Sorescu, și nimeni nu vorbește despre ea. Mi se pare ceva rușinos.

- Are și o piesă de teatru dedicată lui Eminescu: „Porni Luceafărul...”, care a fost jucată la Teatrul din Bacău.

- Da, i-am tipărit o carte de teatru, „Fântâna din lacrimă”, în 1999. Nu este timp să vorbim... A ajuns într-o situație destul de neplăcută... Am auzit de la colegii cu care mai colaborăm. Din 2000 nu mai știm nimic unul de altul. Pe mine m-a sprijinit; un om care simțea gustul poeziei. A fost la mine, când stăteam în gazdă. Am avut 14 gazde, eu nefiind din București. A venit la mine, în Voluntari, unde mi-a scris pe caiet un poem senzațional; îl am în registru. Deci am fost în relații foarte bune, foarte umane.

- Știați că este băcăuan de la Valea lui Ion, de unde este Ion Rotaru?

- Da, știam. Am fost împreună la Tazlău. Pe la 12 noaptea s-a enervat și a plecat acasă la el. Ceilalți ziceau că este distanță mare până în Blăgești: „Vă mănâncă lupii”. Aveam băiatul mititel și mergeam cu foi de drum. Acestea erau la el (la George Chirilă). Este istorie! Noaptea am stat în Tazlău. Plecând el la Blăgești, mi-au rămas și buletinul, și foile de drum la el. De acolo, cu epigramistul Cezar Țucu, ne-am dus la Bicăz, să vedem barajul. Am luat trenul din Piatra-Neamț și am plătit biletele. După patru zile bate la ușă George Chirilă, pe la ora 17. A spus cum zicea adesea: „Boier dumneavoastră, am greșit. Iertați-mă. V-am adus foile”.

La Adio!

O veste cumplită m-a cutremurat în ultima săptămână a lunii aprilie a.c.! Distinsul meu coleg de liceu și prieten apropiat de peste o jumătate de secol, Ștefan PĂUN, s-a grăbit să părăsească această lume plecând Dincolo! Profesor universitar doctor în istorie, fost Inspector Școlar General al județului Giurgiu, a fondat și a condus, până în ultima clipă a vieții sale, renumita revistă „Vlașca istorie - cultură - civilizație“. Este autor sau coautor al multor cursuri universitare și al unor monografii de istorie și de filosofie. Răspunzând prompt și cu competență solicitărilor ce i-au fost adresate, a colaborat permanent cu articole bine documentate, de la surse primare identificate și studiate prin arhive, la diverse publicații de largă răspândire națională și nu numai, inclusiv la revista de față. Pentru toți cei care l-am cunoscut în virtutea raporturilor de muncă, în relații particulare sau sociale, memoria valorosului, talentatului, empaticului și neobositului coleg ziarist Ștefan Păun, va rămâne veșnic vie și i-o vom onora, ori de câte ori vom avea prilejul, în paginile publicațiilor noastre!

(George Vlaicu)

Casele Naționale – o creație a ofițerilor din primul război mondial

educație, cultură, spirit practic la sate, orașe
la început de secol XX și reflexii pentru început de secol XXI

Ștefan PĂUN editor senior

Lupta culturală, politică, a românilor pentru realizarea României Mari, în 1918 este puțin cunoscută astăzi în rândul maselor largi mai ales din perspectiva rolului personalităților, armatei, mentalului colectiv. Aricolul de mai jos prezintă aspecte inedite despre aportul ofițerilor armatei române pentru promovarea luptei de emancipare națională- realizarea României Mari – prin cultură. Casele Naționale înființate de militarii armatei române pe lângă jertfa pe câmpul de luptă sunt exemplu care trebuie cunoscut.

„Casă Națională este o fericită imperechere între real și ideal“, scrie revista Boabe de grâu 1930.

ASTRA în Transilvania a întrebuințat termenul de Case Naționale. Această organizație a intelectualilor transilvăneni a avut un rol esențial în dezvoltarea acțiunilor pentru promovarea limbii române, a unității națiunii române.

Prima Casă Națională s-a născut în mijlocul ostașilor țărani în luptele din 1917 de la Mărășești.

În grupul luptătorilor activi au fost rezerviști, profesori, învățători, preoți, medici, ingineri, advocați, agricultori, industriași, negustori. Ideea a prins; oameni, apostoli animatori au îndemnat pe luptători să apere pământul care trebuia să le aparțină, idee acceptată de rege, să fie implicați în politica statului prin aplicarea votului universal. Inițiatorii au format o adevărată doctrină bazată pe zicala vremii „Țăranul este talpa țării“. Scriitorul Jean Bart, astăzi puțin menționat și citit, uitat de edituri și chiar de presă, cu opere tot atât de extraordinare ca ale unor confrăți de brează străini, considera această doctrină a Casei Naționale esențială pentru dezvoltarea satului românesc și trebuia să se bazeze pe principii care să aibe în atenție țăranul, satul, nevoile acestuia, aspirațiile vremii în care trăia.

Nicolae Iorga, marele istoric al românilor, referitor la rolul Caselor Naționale în societatea românească scria „În loc să intervină Statul intervine cetățeanul; În loc să se vorbească omului de multe ori într-o limbă pe care n-o înțelege, de lucruri care n-au pentru dânsul momentan o însemnătate deosebită, i se vorbește acasă la el de lucruri care-i privesc pe dânsul în rândul întâiu, și dela acest lucru pe încetul se trece, printr-o dibacă scărițare, la lucrurile care stau pe planul cel mai ridicat și reprezintă scopul cel mai înalt al educației populare“ „să te duci la om și să-l zgândărești puțin, să trezești în el ambiția de convingerea puținței de a începe el lucrul cel bun în folosul lui“ ,

În 1930 au fost înființate în țară cca 60 de Case Naționale, noi le putem spune Cămine culturale

(n.n.) - din care 15 au local propriu iar șapte teren pentru construcții. Câmpul de experiență, scria Jean Bart, a fost comuna Breaza din județul Prahova.

Casa Națională de la Breaza a fost după războiul întregirii naționale un exemplu pentru satele românești sau străinii participanți la unele congrese internaționale în această comună din Prahova.

În 1928 Centrala Caselor Naționale Pentru învățături și indemnuri bune publică monumentală lucrare „Casele Naționale Zece ani de experiență culturală, 1918-1928. Cartea de 872 de pagini începe cu prefața scrisă în anul 1920 la Broșura „Doi ani de muncă“ tipărită în 5000 de exemplare a 278 pagini. Din această prefață spicuim: „În adevăr din activitatea culturală desfășurată în ultimii ani, la noi, se poate desprinde tendința generală de a se arăta nevoia unui curent național, sănătos, în afară de luptele politice, și vede de chiar cum unele energii naționale, începuseră marcarea activității curente“. Cartea amintită este o monumentală monografie a primilor 10 ani de activitate a Caselor Naționale în spațiul locuit de români și cuprinde trei părți: Partea I, Partea a doua și Ilustrațiuni. Pentru cititorul revistei noastre Ce sunt și ce urmăresc Casele Naționale este întrebarea de după Războiul Întregirii Naționale. Ideea a apărut și s-a dezvoltat pe câmpul de luptă, în contextual dramatic al României anului 1917.

În iarna anului 1917-1918 prin chemarea colonelului Ioan Manolescu, Șeful de Stat Major al Corpului IV Armată, s-a propagat ideea dezvoltării culturii naționale, în rândul țăranilor ostași și nu numai. În lunile octombrie – ianuarie, la Onești, s-a întrunit un grup de luptători activi și rezerviști, din Armatele I și II, și au luat hotărârea înființării Caselor Naționale.

Din acest grup au făcut parte luptători de pe front, profesori, intelectuali, preoți, medici, agricultori, învățători, comercianți, industriași și cadre active

din armată. Acest grup a delegat cu puteri depline pe colonelul Ioan Manolescu pentru a începe lucrările de construcție, de strângere de fonduri, „prin apelări de la prieten la prieten“ iar după ce se vor înființa câteva Case Naționale să se organizeze să se elaboreze statutul acestora „să se organizeze și să se ia legătura cu publicul și oficialitățile“. Acesta a primit sprijinul generalului Artur Văitoianu, sprijinul moral al M.S.R. Ferdinand și a M.S Regina Maria care au asistat și la primele manifestări ale Caselor Naționale. În plin război, Armata a II a generalului Alexandru Averescu și Armata I comandată de generalul Eremia Grigorescu, șeful de Stat Major al Armatei a II-a, general Mărdărescu și Armatei I, colonel Samsonovici.“.

Primii inițiatori au preconizat întâi să se înființeze Case Naționale apoi să se organizeze în comitet, regulament, statut. În fiecare județ prin mijlocirea Centralei Caselor Naționale să se construiască „de un om de nădejde și devotat binelui obștesc pentru că numai astfel se poate câștiga încrederea poporului în contextul în care exista neîncrederea cum scria revista Răsăritul: nr. 11, 12 din 30 octombrie 1919: „PE CÂMPUL NEÎNCREDERII NU ÎNCOLȚEȘTE SĂMÂNȚA BINELUI decât prezentând poporului mai întâi faptele și apoi vorbele“.

Între 1918-1919 s-au construit șase Case Naționale: Casa Națională Onești pe locul școlii, de architect Vasiliu, sublocotenent rezervă din București; Casa Națională Cașin, Arhitect Nicolă, sublocotenent rezervă București; Casa Națională Borzești, arhitect Curuli, sublocotenent rezervă, București, pe un teren donat de obște; Casa Națională Părucean, de maiorul Marinescu și conductorul Drăghicescu, proprietate donată de boierul Broiescu; Casa Națională Muntenii de jos, de locotenent Teodorescu în apropiere de Vaslui; Casa Națională Pașcani, architect Curuli pe un teren cumpărat de Centrala Caselor Naționale, cu o sală de 800 persoane, a ars în 1923; Casa Națională Nisporeni (Basarabia) și Breaza (Prahova) de un comitet din care au făcut parte arhitectii Curuli și Nicolă; La Procesti (Iași) s-a cumpărat un teren.

Rolul acestora a fost promovarea valorilor naționale, locale implicarea țăranului român în activitățile culturale și educative din sate.

DAN GÎJU:

„Scriitorului îi este permis orice aici, pe pământ“

Dialog inedit ca de la jurnalist la jurnalist, între Dana-Irina și soțul ei, scriitorul militar Dan Gîju, la 13 ani de când s-au cunoscut...

Dana-Irina GÎJU

Dan Gîju (n. 1964) este militar de carieră (colonel în rezervă din 2016), dar și poet, pictor, prozator, cercetător istoric, editor și ziarist (membru UZPR), cu studii superioare în științe juridice, jurnalism și relații publice. A publicat, începând din 1998, peste 40 de titluri din varii domenii, între care și romanele *Diribiștii* (2000, 2024), *Pumnul de fier* (2003, 2014), *Zodia capului de mort* (2005), *Duelul condamnaților* (2006), *Fantomele nu răspund la salut* (2007, 2023), *Și pace va fi în inima mea* (2008, 2021), *Femeia ca obiect de studiu* (2011, 2018), *Războiul lupilor păduchioși* (2013), *Evadare din Eden* (2018), dar și lucrările *Așii aviației regale* (2018), *Amazoanele văzduhului* (2018), *Secolul tanchiștilor* (2019), nu în ultimul rând, *Figurantul* (2022). Opera sa de referință rămâne *Istoria presei militare* (2012, 2016), proiectată în patru volume, dintre care au fost tipărite primele două. Cărțile sale, îndeosebi romanele, au fost distinse cu mai multe premii de către o serie de uniuni (societăți, asociații) profesionale și reviste din domeniul literar-istoric.

Dana-Irina Gîju: Dane, te rog să-ți amintești că a fost o vreme când ți-am vorbit cu „dumneavoastră” (ce sentiment ciudat!), asta în anul când ai fost numit director-adjunct la Editura Militară. Așa că, pentru a da o notă un pic amuzantă acestui interviu, aș fi tentată să revin la acea formulă de politețe în dialogul de față din respect pentru publicul cititor. Și totuși mai potrivită mi se pare adresarea la per tu, ca unui bun prieten, soț, partener editorial, tatăl fiului nostru și tot ceea ce însemni astăzi pentru mine. Cum ar fi mai bine?

Dan Gîju: Cum o fi, numai să scap mai repede de „interogatoriu”, că altminteri există riscul să mă dau de gol, adică să spun și ceea ce, poate, nu aș vrea... să spun.

– OK. Așadar, dragul meu Dan Gîju, atunci când ne-am împrietenit (în 2012), mi-ai mărturisit că nu te vei mai căsători niciodată după precedentă căsnicie eșuată. Cu toate acestea, ce te-a determinat să reconsideri această decizie care părea de nezdruccinat?

– Da, îmi aduc bine aminte acum, deși între timp uitasem, că a existat o vreme când vehiculam ideea aceasta, anume că nu mă voi mai lega niciodată la cap fără să mă doară. Cu alte cuvinte, că nu mă voi mai lega la cap cu acte. Pe scurt, doream să trăiesc nelegat de nimeni și de nimic, oficial vorbind, asta după ce vreme de 22 de ani, cât fusesem căsătorit prima oară, se întâmplase – din nefericire pentru mine – exact ca în celebra „maximă” atribuită nu mai puțin celebrului Gary Busey, care susține despre căsătorie că este „singurul război în care dormi în pat cu dușmanul”. Deși fixist de felul meu, adică îmi place să-mi impun reguli și să mă țin de ele, am momente când îmi aduc aminte că sunt poet.

– Deși se spune că moldovencele sunt renumite prin frumusețea lor, nu pot uita niciodată cât de încântat ai fost atunci când ai gustat pentru prima oară dintr-o „zeamă” preparată de mine (prilej de versificație ulterioară: „experta mea în ciorbă de curcan/și în amor cu draperiile căzute...”). Am aflat apoi că preparatele gospodinelor de pe plaiurile tale natale nu pot fi egalate cu nimic. Ai luat masa la o grămadă de popote pe unde te-a trimis soarta de militar de carieră, care este totuși mâncarea preferată și de ce?

– Moldovencele, da... sunt „renumite”, cum zici, pentru mai multe altele, inclusiv pentru talentul lor într-ale preparatelor culinare. Totuși, prefer mâncărurile relativ simple, austere chiar, precum acelea din Teleormanul natal, cum se întâlnesc în casele țăranilor de acolo, mai bine zis, gătite pe vatră. Așa de pildă, un pui la ceaun cu mămăligă și mujdei, stropit cu un vin de buturugă (sau de butuc) adus din pivniță atunci, pe loc, într-o ulcică de lut

ars, nu le-aș da pentru nimic în lume pe meniul zilei la cel mai de lux restaurant vienez ori de aiurea. Și ca militar al armatei române tot așa am fost, practic și fără nazuri, m-am mulțumit cu meniul acela cazon, foarte clar calculat, suficient și satisfăcător din toate punctele de vedere, care mi-a menținut o siluetă de invidiat până când am trecut în rezervă.

– Datorită susținerii noastre reciproce în ale artelor (cu deosebire muzica și literatura), și eu cred cu tărie că numai El ne-a înlesnit întâlnirea pentru ca tu să scrii în pace, iar eu să ajut la publicarea operei în propria editură care, iată, împlinește tot atâția ani de când ne cunoaștem, cifră cu semnificație magică benefică pentru familia noastră (amintesc doar trei: 113 numărul biroului comun de la Editura Militară, 13 februarie – operația ta reușită pe cord deschis, 13 decembrie – ziua când fiul nostru Ionuț-Rareș a venit definitiv la București). După trecerea în rezervă, cum faci față noului „job” și satisfacției în calitate de director al Editurii Favorit și fondator al revistei „ProARME”?

– Să precizez mai întâi, dacă tot ai deschis subiectul, că ideea unei edituri mă bântuia mai demult, cam din momentul când înfiinșasem și revista „ProARME”, deci până în 2010, numai că nu aveam nici timpul la dispoziție, nici curajul, nici bani și nici multe altele ca să mă lansez într-o nouă aventură. Desigur, nici nu intenționeam să renunț, că aveam multe cărți în cap, să zic așa, dar o amânasem până după trecerea în rezervă. Dar o editură proprie îmi era necesară ca apa și ca aerul, fiindcă remarcasem din debutul meu ca scriitor dependent de tot felul de „specialiști” în editarea de carte români că, la modul în care puneau ei problema în timpul acesta hărăzit unuia ca mine, deci după decembrie 1989, mai mult de o carte serioasă la doi ani odată nu puteam publica. Nu o puteam face întrucât nu sunt omul să scriu pe bandă rulantă exclusiv cărți publicabile, adică pe gustul pieței ori al unuia sau altuia dintre „patroni”, și în primul rând vandabile, nici să pierd vremea căutând sponsori ori umilindu-mă pe la altarul unuia și altuia nu mă văd, și nici bani din propriul buzunar destinați unor astfel de proiecte nu puteam scoate de fiecare dată când aveam eu chef. Căci trebuie să o spun franc: cu excepția cărților publicate la Phobos, al căror cost a fost suportat de editor în baza unor calcule de marketing care l-au satisfăcut

pe deplin, din câte am remarcat (iar dacă a dat faliment, mai pe urmă, nu din cauza volumelor mele s-a întâmplat), apoi, cu excepția a încă două titluri minore, dar care au însemnat mult pentru mine la data apariției (e vorba de *Elegii valahe* și de *Vigilantes*), plus un roman (*Fantomele nu răspund la salut*), în rest, toate celelalte cărți s-au publicat din drepturile mele de echipament ca ofițer al armatei române, echivalentul unei solde lunare, mai exact, pentru fiecare carte. Ba chiar cu bani împrumutați, în cazul *Diribiștilor*, și cred

că am mai spus asta undeva, îmi pare că în prefața ediției definitive a acestui roman. Deci, în loc să-mi fac uniformă nouă, am preferat să-mi public o carte că, ziarist fiind, îmbrăcam foarte rar uniforma militară. Cu toate acestea, nu tocmai întâmplător, la un moment dat, și asta chiar pe finalul carierei, la o inspecție am fost găsit cu ținuta inadecvată (aveam bocanci maro în loc de negri, modelul

anilor '90, cămașă mozaic nouă, dar demodată și asta, adică din bumbac și nu tip ripstop și, în plus, mai purtam și barbă, ca în regulamentul aprobat pe vremea generalului Mircea Chelaru!), m-am ales cu o pedeapsă disciplinară semnată și stampilată de un general de ață care acum, vezi Doamne, o făcea pe impecabilul, chipurile, dar care chiar la momentul acestui interviu (ca să vezi ce va să zică viața!) este cercetat de procurorii DNA și plasat sub control judiciar pentru abuz în serviciu, între altele. Ironia sorții face însă ca eu unul să nu-l pot blama pe acest general, deși am fost tentat mai pe la început, fiindcă dacă nu mă muta, și tot „disciplinar”, de la Muzeul Militar Național la Editura Militară atunci, în vara lui 2011, nu mai ajungeam niciodată în viața asta să ne cunoaștem noi doi. Și cunoscându-ne, să se întâmple toate evenimentele faste de până azi, inclusiv apariția acestei edituri pentru care îți sunt mai mult decât recunoscător, fiindcă numai eu știu cât ai alergat, cât ai muncit și o faci în continuare pentru ca eu să... „profit” pe undeva, nu-i așa?

(Continuarea în numărul 124-125)

GEORGE VLAICU: Am ajuns iată, în lumea atât de interesantă a legendelor. Trebuie să recunoaștem că intuiția compozitorilor, de a-și alege subiecte ce pot fi dezvoltate muzical în mod excepțional, a funcționat perfect. „Aida” lui Giuseppe Verdi cu lumea Egiptului antic, „Tosca” lui Giacomo Puccini cu o dramă revigorată de noile idei napoleoniene, „Madama Butterfly” a aceluiși compozitor cu lumea ei aparent bizară, dar atât de profundă a Japoniei, ne-au fost până azi ghizi prețioși în călătoria din adâncul universului nostru sufletească.

SANTUZZA TALMĂCEANU DINESCU: De data aceasta magnificul inspirator al compozitorului Aleksandr Dargomîjski este Pușkin și nuvela lui „Rusalka”. Acțiunea se petrece în epoca feudală, la moara de la marginea unui sat de pe meleagurile Niprului și la palatul unui cneaz. Legenda ne spune că Vâlva apelor o transformă pe Natașa, cea mai frumoasă, trupeșă, blândă și inteligentă fată care se aruncă în apele involburate, profund dezamăgită în dragoste, în Crăiasa apelor. După 12 ani, mica rusalkă, fiica adorabilă a Crăieșei, îi va aține calea cneazului; el este tatăl ei. Bântuit de nefericire și de dorul locurilor primei iubiri, o urmează pe copilă și se lasă pradă apelor fluviului. „De 12 ani aștept această clipă!”, rostește Natașa îmbrățișându-și iubitul de lângă ea în palatul ielelor aflat pe fundul apelor. Suntem la Opera din București, stagiunea 1956-1957, într-una din serile cu săli pline și un spectacol foarte popular, „Rusalka”. Se aud acordurile orchestrei ce se pregătește să interpreteze opera compozitorului cu un nume atât de ciudat, dar surprinzător de introspectiv și valoros muzical. Mă aflu în cabina mamei, soprana Ana Tălmăceanu-Dinescu și urmăream cum se fac pregătirile de intrare în scenă. Peste zi, trecusem cu bine de o teză la matematică și venisem cu mama să mă relaxez la un spectacol bun. Regizorul de scenă, care făcea turul cabinelor pentru a se asigura că totul este în ordine, intră în cabina noastră, se așază lângă mine pe sofa și mă întreabă: „Ce faci, Santuzza? Ia spune-mi, care este replica pe care mica Rusalkă o dă mamei ei, Crăiasa apelor?” Am început să râd amuzată și i-am răspuns: „Da, am înțeles, mama ei îi cerea să-l aducă pe cneaz, în lumea apelor. Se face o mică reverență în fața crăieșei și copila pleacă”.

„Doamna Tălmăceanu”, începe să i se adreseze ușor timid, regizorul, mamei. „Santuzza trebuie să intre în spectacol. Fata croitoresei a căzut la ora de sport și are mâna în ghips!”

În luminile rampei. Moștenirea

CHE BELLA VOCE! (III)

În vârtoarea apelor

Santuzza TALMĂCEANU DINESCU

realizator tv, membru UZPR/UCIN

G. VI.: Incredibil! Pentru a doua oară prezența ta a făcut să nu se suspende un spectacol. În 1949, la „Madama Butterfly” a fost prima întâmplare ciudată cu micuțul japonez.

S.T.D.: Poate, până la actul IV, când intră în scenă mica rusalkă, găseam cu eforturi altă fată a unei alte salariate. Poate! A venit și momentul intrării în scenă. Costumul era splendid, iar coronița, o minune. Unghiul din culise de unde priveam scena era diferit față de acela pe care îl aveam din loja artiștilor, de unde urmăream, de obicei, spectacolele. Scena era mare, dar nu m-am pierdut cu firea, am dominat și

m-am concentrat spre locul unde mama își susținea discursul muzical. O privire furișă a ei a anticipat intrarea mea. Regizorul m-a avertizat printr-o șoaptă și totul s-a desfășurat normal, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. M-am aplecat ușor făcând reverența, în semn de respect și am plecat, plutind parcă, ușor, condusă de armoniile lui Dargomîjski. Succesul reprezentației a fost total. Frumosele voci ale soliștilor noștri, valoarea corului și a orchestrei dirijate de Egizio Massini au dominat câteva stagiuni. Povestea fetei morarului stârnea mereu emoții, ea era aceea care broda dintr-o dragoste pătimășă flori pe cămășile cneazului și înfrumuseța în culori vii ștergarele dăruite lui cu certitudinea că va avea un copil. Natașa s-a îndreptat spre palatul acestuia. Porțile sunt însă închise pentru că în interior se fac pregătiri de nuntă cu o altă femeie de rang nobil. După sinuciderea Natașei, bătrânul morar, tatăl ei, își pierde mințile. La palatul cneazului, petrecerile, balurile, vânătorile, prezența unei soții, pe care de fapt nu o iubește, nu-l pot face fericit pe bărbat. Își găsește liniștea doar lângă vechea moară, acum părăsită și dărăpănată. Colindă împrejurimile locului momentelor de dragoste și este din ce în ce mai răvășit.

G. VI.: Răsfoind documentele găsim data premierei operei Rusalka – 4 mai 1856 la Teatrul Mariinsky din Sankt Petersburg. Lucrarea a fost iubită pretutindeni, iar la Opera din Monte Carlo, din 1909, a avut o variantă de excepție.

S.T.D.: L-au urmat cu aceeași temă interesantă, în secolul XX, Antonin Dvorak și cu o regie de excepție, în varianta cinematografică a lui Peter Wegl. Să tot fie 45 de ani de când Televiziunea Română a difuzat pe post aceste minunății artistice. O tempora, o mores! Se vor mai realiza astfel de capodopere?

G.VI.: Arborând steagul speranței în această perioadă a efemerului și a disperării oamenilor de a-și trăi clipa într-o viață pământească ce li se pare prea scurtă, noi, jurnaliștii, trebuie să rămânem credincioși valorilor umanității și să deschidem ochii lumii, învățând-o nu numai să vadă, ci și să înțeleagă menirea ei prin fiecare dintre noi.

S.T.D.: Noi, cei de demult, de ieri, de azi, deschizând calea celor ce vor urma. Fapte, caractere, locuri, înfruntări armate, înfrângeri sau victorii petrecute când aici sau în depărtări ne pot fi modele, exemple de biruință a evoluției noastre prin curaj, iubire și sacrificiu. Modele în ale trecutului ne sunt, bineînțeles, actori din filme, precum și artiștii scenelor lirice. Radiodifuziunii Române îi revine de data aceasta meritul de a fi înregistrat și difuzat ca poveste istorică „Cneazul Igor”, de Aleksandr Borodin. Opera se află în fonoteca de aur și de ea sunt legate trei momente impresionante rămase în amintirea mea. Soția dirijorului, maestrul Alfred Alessandrescu, i-a donat acestuia un ochi pentru a-și putea continua activitatea artistică. Două întâlniri fascinante au urmat între soprana Ana Tălmăceanu-Dinescu, mama mea, interpretă titulară la Opera din București a rolului Iaroslavnei cu ocazia montării spectacolelor de la Sankt Petersburg. Titulara rolului Iaroslavna din

DESCHIDEREA STAGIUNII

VINERI 14 OCTOMBRIE 1949

CNEAZUL IGOR

Operă în 4 acte (5 tablouri) de Alexandru P. Borodin

DISTRIBUȚIA

Igor Sviatoslavici, cneazul Severusului	Alexandru Enăceanu
Iaroslavna, soția lui	Ana Tălmăceanu-Dinescu
Vladimir Igorevici, fiul său	Mihail Știrbey
Vladimir Iaroslavici, cneaz Galitzki	Nicolae Secăreanu
Kontciak, hanul Polovțienilor	Nicolae Teofănescu
Kontciakovna, fiica lui	Maria Moreanu
Ovlur	Nicolae Luca
Skula	Gh. Oprisan
Eroșka	George Mircea
Doica	Virginia Miciora
O fată polovțiană	Cornelia Gavrilescu

In actul III, „Dansuri Polovțiene” cu: Ida Proșteanu, Sanda Orleanu Jar, Mitică Dumitrescu, Gela Matei, Bella Balogh, Stere Popescu, Petre Bodeuf, Pania Mihailova, Lizi Lind, Gabriela Ionescu, Tilde Urseanu, și întregul corp de balet al Operei de Stat

Conducerea muzicală: **Egizio Massini**

Direcția de scenă: DINU NEGREANU	Decoruri și direcția tehnică: TH. KIRIAKOFF-SURUCEANU
--	---

Maestru de cor: G. Kultibin	Coregrafia: Anaton Romanowski
------------------------------------	--------------------------------------

Radu Carp } pregătirea Andrei Pancova } muzicală Dagobert Bucholtz } Ion Mavrodin } asistenți G. G. Teodorescu } de regie Mircea Popovici } H. Rohrhofer } exee-utia decorurilor	Victor Pericleanu } execuția Stela Păș } costumelor Ștefan Gheorghiu } suflor Ilie Nedelea } șef mașinist Bender Andrei } șef electrician Ion Ducaru } șef rechiziter Belleșu Pantazi } șef tapiter
---	---

spectacolul Operei Marinski, soprana Evghenia Smolenskaia, a venit la cabină emoționată și cu lacrimi în ochi, aproape neavând nevoie de

translator și i-a spus mamei că dramatismul interpretării a emoționat-o profund și de aceea o roagă să-i destăinuie și ei cum a procedat tehnic

cu intensitatea vocii și cu frazarea/nuanțele din aria mare, „Plânsul Iaroslavnei”. Odată secretele dezvăluite, mama s-a destins la apariția în cabină a lui Mark Reizen. Un „spasiva Mark”, unul dintre puținele cuvinte pe care le cunoștea mama

în limba rusă, a fost rostit odată cu îmbrățișarea caldă pe care și-au dăruit-o reciproc. Sigur că prezentările cu soliștii ansamblului fuseseră făcute și că unul din regizorii de scenă, care urma să fie în preajma mamei, îi arătase cum era gândită regia personajului, dar să auzi în preajma ta cântându-se cu text rusec, iar tu să-ți duci rolul la bun sfârșit, în limba română, era o performanță! „Lovitura de teatru”, ca să zicem așa, a fost la apariția pe scenă a lui Mark Reizen. Favorizat de costumație și cu statura zveltă, părea și mai înalt decât era. Mama, cu o ținută impunătoare, de altfel, avea însă doar 1,60 m înălțime. „Ce bărbat, ce caracter, ce artist!”, și-a spus mama oprindu-se din povestirea către mine, pentru a-și aduce aminte exact momentul. Reizen în rolul fratelui ei – Vladimir, a început să se apropie împleticindu-se, ușor cocoșat, sugerând

că este amețit de băutură. Publicul a văzut o Iaroslavna tânără, frumoasă și mândră, refuzând să-l admită în postura de conducător al fratelui ei. Un bărbat turmentat, un personaj antipatic jucându-și rolul sprijinit de mese, de elemente de decor sau așezat pe o banchetă. Spectacolul s-a bucurat de un succes binemeritat, cu flori și aplauze la scenă deschisă.

G.VI.: Cum să nu vrei să cunoști istoria omenirii având asemenea tălmăcitori ai ei, precum Aleksandr Borodin? Documentele ne vorbesc despre studiile lui interdisciplinare, în muzică, medicină și chimie, urmate la Heidelberg. La ultima lui operă, „Kneazul Igor”, a lucrat mult între 1869-1887.

S.T.D.: Mi se pare firesc, avea de povestit despre două lumi, una rusească și cealaltă asiatică, de pătruns o esență existențială, totul transpus în

armonii cuceritoare, pline de farmec. Libretul l-a scris singur, inspirându-se din piesa de teatru a lui Stasov, iar premiera are loc în 1890, opera fiind finalizată de Rimsky-Korsakov și Glazunov, după moartea lui Borodin. Povestea este veche, de pe vremea întemeierii cnezatelor rusești, secolul XIII și devenită aproape o legendă. Destinul cuplului Igor-Iaroslavna este unul strălucit, deși la o primă înfruntare pentru teritorii, avută cu trupele masive ale polovțienilor, armata cneazului este înfrântă și acesta este luat prizonier. Încercarea marelui Han Konceak de a-l atrage de partea sa pe Igor, ademenindu-l cu bogății și sclave frumoase, este zadarnică. Prințul se pregătește să fugă. Doar strălucitoarele stele ale nopții, ce-i sunt prietene, aud strigătul lui înăbușit, plin de încordare și disperare, de dorința de libertate, de dor de ai săi, de iubitoarea lui soție. Reîntors pe câmpul de luptă, Igor câștigă bătălia decisivă ce-i va asigura supremația și stabilitatea la hotare.

Regăsim aici însăși opțiunea creatorului operei, Alexandr Borodin, un împătimit al exprimării în pilde, precum și al ortodoxiei. Apele involburate ale Niprului, mărețul fluviu martor al istoriilor de altădată, au fost însoțite în multe stagioni de trăiri sufletești profunde și de fluviul vocilor unor

prim- soliști ai Operei Române din București.

G.VI.: Toate fotografiile sunt documente ale anilor 1945-1955 din arhiva familiei. Ne arată, la o analiză mai atentă, înaltul nivel artistic al Operei Române din București. Dincolo de încărcătura emoțională din trăirile artiștilor, un rol important l-a jucat și tehnica deosebită a machiajului.

S.T.D.: Este evidentă frumusețea costumelor adaptate epocilor respective, precum evidentă este și inspirația modelelor. Este cunoscut faptul că interpretarea rolurilor din repertoriul de operă rusec este foarte solicitantă nu numai prin aceea că cere amploare vocală. Dinamica frazelor muzicale și diversitatea intervalelor sonore gândite pentru a crea dramatism și tensiune conflictuală între personaje nu sunt ușor de stăpânit. Inteligența interpreților și exploatarea unei tehnici vocale bine puse la punct sunt ferm solicitate, dar odată bine stăpânite, garantează succesul și aduc ropotele de aplauze ale unui public încântat de spectacolul

pe care îl vizionează. Contrastele de atmosferă între actele operelor rusești sunt foarte mari. Lirismul, cu cele mai fine nuanțe ale lui, este urmat de o veselie de toată frumusețea, cu replici hâtre ale unui umor popular pentru a exploda pur și simplu într-o bucurie plină de vitalitate și speranță. Prin talent, studiu și capacitate de adaptare, artiștii noștri au „construit” personaje de o mare și apreciată asemănare cu spiritul rusec, fapt care a fost apreciat de critica lor de specialitate și de oficialități ce le-au acordat titlul de Artiști

emeriți. Iubirea pentru artă și respectul pentru public dădeau roade sub managementul unor directori artistici de valoare a unui muzician precum Tiberiu Brediceanu. Preocuparea permanentă a fondatorilor Operei Române pentru evoluția mai tinerilor artiști și atenția cu care îi înconjurau, se arătau rodnice. Îmi amintesc de emoția pe care o avea, urmărind din sală, spectacolele mamei, de lacrimile de bucurie ale sopranei Margareta Metaxa cu care Ana Tălmăceanu avea întâlniri de

D-na Maria Moreanu (Conceakovna), Mihail Știrbei (Igor), Cornelia Gavrilă (Polovțian), Alex. Enăceanu (Igor), Ana Tălmăceanu (Igor).

perfecționare a rolurilor, la fiecare dintre reușite. Teatrul liric românesc a fost, este și să sperăm că va rămâne unul dintre cele mai interesante și de valoare prezențe pe mapamond.

(Va urma)

Rugăciunea inimii – ISIHASMUL (II)

Pr. prof. dr. Ioan STANCU

Abstract: *Isihasmul, împreună cu isihia, sub diferite forme întâlnite în limbajul teologic, care se propune să fie explicate în cele ce urmează, cu ajutorul unor scrieri religioase, venite atât din sfera unor sfinți teologi, dar și din sfera unor cunoscuți filozofi greci din antichitate. Calea prin care isihastii comunică cu Dumnezeu este rugăciunea inimii. În desăvârșirea spirituală a lui, monahul, prin rugăciunea inimii, parcurge o viață ascetică ce rezonază cu fuga de oameni sau de lume, descriind primul grad al solitudinii. Solitudinea se amplifică prin tăcere, care va fi explicată cu ajutorul faptelor de tăcere ale unor nume sonore din antichitate. (isihasm=rugăciune, fugă de oameni, tăcere, isihie).*

Continuare din numărul trecut

Ammonas oferă o gnoseologie a virtuților pe care orice isihast o acceptă bucuros – mai întâi singurătatea; ea naște asceza și lacrimile; lacrimile nasc teama; teama naște umilința și puterea de a intui; cea din urmă concepe caritatea iar caritatea transformă sufletul în impasibil, nepățimit; atunci omul nu este departe de Dumnezeu, căci se pregătește de moarte și se separă de tot ceea ce-l desparte de Dumnezeu.

Deși Ammonas și Evagrie aparțin unor curente de spiritualitate diferite, ei pleacă de la premise diferite și ajung la aceeași concluzie: necesitatea solitudinii pentru a-l găsi pe Dumnezeu. Acest lucru dovedește o tradiție comună la asceții din secolul al IV-lea. Sfântul Nil spune încă o dată că trebuie să îmbrățișăm *μόνωσις* (termen mai puternic pentru a desemna singurătatea) care este mama filosofiei, adică a vieții monahale perfecte. Repetă cu Ammonas că nu trebuie să părăsim izolarea înainte de a fi câștigat perfecțiunea stabilă și că trebuie să ne atașăm de isihia care „oferă contemplarea virtuților”. Un oarecare avă Filimon, imitator al Sfântului Arsenie, pe care îl găsim descris în Filocalia I, ca pe un prieten al isihiei, cunoaște și repetă genealogia virtuților stabilită de Ammonas. În secolul al XIII-lea apare un fenomen ciudat care îi determină pe călugări să fugă dintr-un loc în altul pentru o cât mai mare înstrăinare. Acestui fenomen trebuie să-i facă față însuși Theodor Studitul, în calitate de egumen al unei mănăstiri. Fuga de oameni nu mai admite nici măcar un discipol, așa cum procedează Neofit Însinguratul. După părerea lui, demonul care trebuie înlăturat este cel al slavei deșarte care vine de la oameni. De aceea el fuge din loc în loc spre a găsi singurătatea. Nu trebuie uitați sirienii ai căror biograf este Theodoret. În Siria, exista o adevărată emulație în singurătate și în privința manierelor mai degradă primitive de a o apăra, pentru a nu uita stilitismul care este, în definitiv, o fugă de oameni. În secolul al XV-lea, Macsoud face o apologie a vieții singuratică, dar o face exact ca și Ammonas, uneori chiar cu aceleași cuvinte. În timp, locurile propice vieții eremitice devin din ce în ce mai rare și pentru a putea fugi de oameni nu mai exista alt mijloc decât să te închizi în camera ta. Elogiul celulei a

fost și el astfel cântat pe toate tonurile. Îl găsim în secolul al XIV-lea într-o „Metodă de rugăciune isihastă”; în secolul al VII-lea la Isaac de Ninive, la avă Moise, unul dintre cei mai iluștri Părinți, la Macarie cel Mare care, întrebând ce înseamnă să fugi de oameni a răspuns: „Să rămâi în celula ta și să-ți plângi păcatele”. Dar, chiar Sfântul Antonie are o frază foarte pitorească care se referă la același lucru: „Peștii care stau pe pământ uscat mor. La fel monahii care ies din chilia lor sau își petrec timpul cu oamenii din afară își pierd vigoarea necesară pentru isihia. Trebuie, deci, să întoarcem cât mai repede peștele în mare și noi în chiliile noastre”. Cea mai dificilă și glorioasă dintre performanțele ascetice este, după Sfântul Nil, *xeniteia*, viața de înstrăinare la care cineva se supune, de a trăi singur într-o rasă străină, într-o limbă străină, într-un alt pământ. Ammonas estimează totuși că este preferabil să rămâi în chilia ta. El nu îl contrazice pe Nil, ci doar crede că *xeniteia* poate fi practică în chilie. Timpul din chilie nu trebuie să devină o obișnuință, în sensul de atașament. După cum monahul nu trebuie să-și părăsească chilia din curiozitate, de teama de a nu suferi sau din alte motive decât caritatea, la fel trebuie să evite să rămână acolo dintr-un spirit de proprietate. În secolul al VII-lea, Maxim Mărturisitorul spune același lucru pe care îl spune Evagrie în secolul al IV-lea, doar că în loc de „celulă” el spune „mănăstire”. „În timpul ispitelor, nu-ți părăsi mănăstirea”. Doctrina este, așadar, aceeași pentru cenobiți și pentru sihaștri. Sfântul Vasile însuși, care nu era favorabil pustniciei și vocabularului ei, contribuie totuși la menținerea obsesiei solitudinii prin cuvintele sale care vorbesc de îndepărtarea de conversația cu oamenii. El nu a putut suprima aspirația către singurătate pentru simplul motiv că aceasta pare necesară isihiei.

Tăcerea

Chiar departe de oameni fiind, singurătatea trebuie amplificată prin tăcerea interioară. Omul poate avea interlocutori imaginari, poate conversa cu propriile gânduri. Sfântul Poemen zice: „Există unii care par să tacă și inima lor îi condamnă pe alții. Aceștia vorbesc fără încetare”.

În antichitate, în special Pytagora a înțeles mai mult valoarea tăcerii. Se știe felul în care își forma discipolii; după ce îi examina și încerca mult timp, îi supunea 3 ani la exercițiul mortifiant al *ὑπεροπασσαι*; după aceea le prescria o tăcere de 5 ani. Sfântul Grigorie Teologul îl numește pe Pytagora „atât de celebrul filosof al tăcerii” care știa

să măsoare cuvintele exersând prin tăcere și el însuși își impunea deseori lungi perioade de tăcere absolută. Nimic nu învață mai bine tăcerea ca viața de rugăciune. Casian spune să ne lăsăm cuprinși de tăcere pentru a putea fi absorbiți spiritual către Dumnezeu. Dragostea pentru tăcere este dialectica rugăciunii. Sfântul Ignatie al Antiohiei știe că nimic măreț nu se face decât în tăcere. Liniștea, tăcerea lui Dumnezeu lucrează în sufletul Mariei și al lui Iisus. După rostirea rugăciunii, sufletele intrate în tăcere pot auzi tăcerea lui Iisus care ne urcă spre perfecțiune.

„Oriunde te-ai afla, dacă ești un tăcut îți vei găsi odihna”, zice Poemen, căci, în fond, tăcerea păstrată chiar în momentele cu oportunități de a vorbi este un fel de „fugă de oameni” mult mai veritabilă decât cea prin depărtarea în spațiu. Chiar și în fața morții, tăcerea trebuie păstrată. Avă Moise îl întreba pe avă Zaharia, care era pe patul de moarte, ce vede. Dar Zaharia îl îndeamnă să tacă și această tăcere îi deschide porțile cerului. Uneori există intenția de a vorbi sub pretextul de a-l edifica pe celălalt, de a-i face bine. Dar nu e oare tăcerea și mai sugestivă? Despre avă Agathon ni se spune că și atunci când vindea sau cumpăra ceva, nu se comporta cum fac toți comercianții, ci se rezuma la cuvintele strict necesare la preț. El nu avea o tăcere congenitală, ne asigură Hausherr; el a purtat în gură 3 ani o pietricică, dar nu pentru a învăța oratoria precum Demostene ci pentru a învăța tăcerea. Aflăm lucruri senzaționale care par ridicole, uneori și inutile. Avă Sisoe este întrebat dacă este bine să vorbești pentru a atenționa ghidul ce s-a rătăcit. Răspunsul este negativ. Până la urmă, ghidul își va da singur seama că nu e pe drumul cel bun și va prețui atitudinea de a nu-i fi atras atenția. Această istorie arată cât de adânc este inoculată această doctrină printre schivnici. Adevărata *xeniteia* este de a-ți stăpâni limba. A vorbi despre Dumnezeu este un lucru bun dar și a tăcea în numele Lui este la fel de bun. Însă, ceea ce depășește măsura, este demonic. Sirienii însă par să practice asceza pentru ea însăși. Această impresie o creează ceea ce aflăm despre Aceptimas de exemplu, care păstra o tăcere absolută. La fel și despre Salamanes. După cum, în privința primei trepte a isihiei, am putut invoca numele Sfântului Vasile, la fel și în cazul tăcerii. În „Regulile Breve” aflăm că toate cuvintele sunt inutile dacă nu sunt spuse în serviciul divin. Și chiar dacă ele sunt bune în sine, nu sunt utile decât dacă se raportează la întărirea credinței.

Continuare în numărul următor

Ion Constantin ȘERBAN

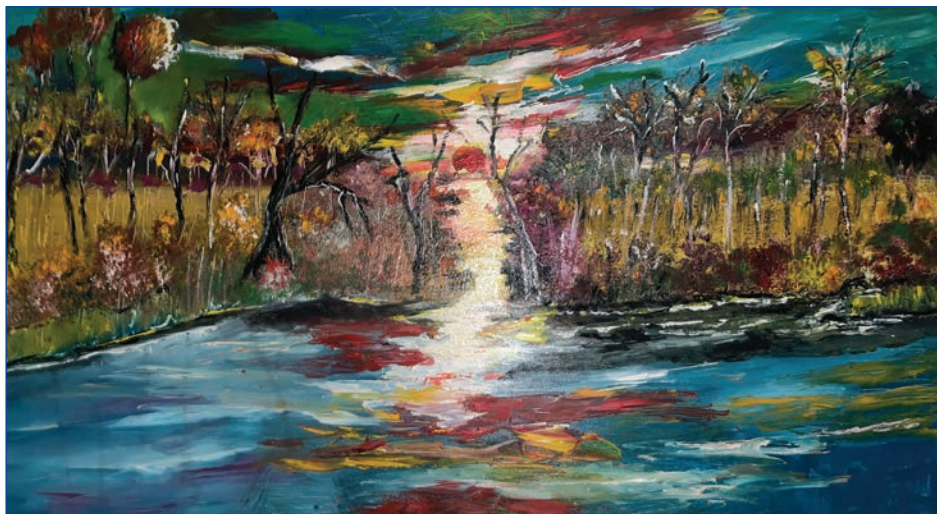

Profesor-pictor Vergil COJOCARU-COVER

boi. Fără să-i copieze în vreun fel, a fost atras de operele plastice ale măestrilor Nicolae Grigorescu, Van Gogh, Ștefan Luchian și alții. Simte și acum pe umăr atingerea caldă, de încurajare, primită

Pe suprafața tablourilor lui Ion Constantin Șerban descoperim adevărate miracole plastice; prin desen și cromatică el cucerește publicul datorită libertății și bogăției gustului creator de artă și frumuseți. Arta lui plastică este purtătoare de

Prin pregătire universitară profesor de educație fizică și sport, domnul Ion Constantin ȘERBAN (născut la 6.10.1941) a îmbrățișat cariera militară avansând până la gradul de colonel. Cu constituție atletică armonios construită și modelată natural, a practicat boxul, la categoria grea, între anii 1958-1961 la Clubul Metalul București, cu performanțe notorii pe plan național, apoi până în 1976 rugby-ul sub culorile Clubului Steaua, avându-l aici antrenor pe celebrul „Bombonel”, polisportivul talentat Petre Cosmănescu. Maestru emerit al sportului, deține cinci titluri de campion național și unul de campion european, fiind al zecilea cel mai valoros jucător de linia a II-a din istoria rugby-ului românesc. În anii săi de glorie, 1965-1976, alături de coechipieri valoroși, precum Alexandru Penciu, Radu Demian, Gheorghe Rahtopol, Ion Țuțuianu ș.a., a înșenuncheat cele mai puternice echipe de atunci ale Franței, Rusiei,

caută când creează, mulți nereușind nici după mulți ani să-l găsească și să-l aștearnă pe pânză, hârtie, carton. Picturile semnate de Ion Constantin Șerban prezintă o temelie artistică solidă, amplitudine plastică și forță artistică. Ele reprezintă „arena” unor conflicte artistice interioare sub presiunea unui clocot cromatic interior. El nu imită, ci simte; așa cum percepe spiritul creației, așa-i sunt și operele. Pictorul nostru are menirea de a opera plastic cu memoria, inteligența și îndemânarea artistică, reușind să dea viață unor tablouri ale spiritualității.

legături artistice nevăzute, acoperind o arie plastică mai largă decât frumusețea lor imediată. Cu toate că operele sale rareori au fost expuse pe simeze, Ion Constantin Șerban este totuși foarte cunoscut și apreciat în lumea iubitorilor de artă picturală și trăiește deplina satisfacție că tablouri valoroase semnate de el sunt prețuite și păstrate în colecții

Italiai și Germaniei. S-a apucat de pictat în anul 1962, fără studii minime în materie, în timpul cantonamentelor prelungite, din nevoia de relaxare înainte și după confruntările dintre buturi. Preferă să picteze natură vie, portrete, animale, în special

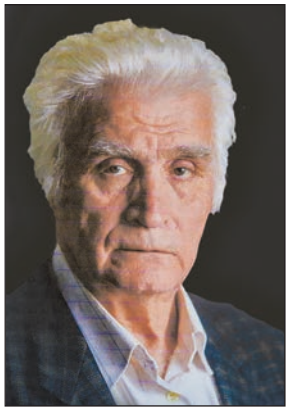
private pe toate continentele lumii. În cazul acestui pictor, analizându-i evoluția de la început până la desăvârșirea de astăzi, cred că i se potrivește ceea ce a afirmat filosoful și scriitorul elvețian Jean-Jacques Rousseau (1712-1778): „Tinerețea e timpul de a învăța înțelepciunea, bătrânețea este timpul de a o aplica”!

Motto-cugetare aforism:

„Frumusețea lumii există în noi, doar trebuie să știm să o privim!» (Cover)

Cronica Timpului, păstrătoare a istoriei clipei, vă propune o incursiune în lumea artei create de artiștii plastici reuniți în albumul

„Un secol cu LNR – 100 de pictori”

Vergil COJOCARU - COVER, editor senior

pictor; membru UAPR, UZPR, Liga Navală Română, vice-președinte cu probleme culturale

Pictura pune în valoare starea de grație și ne convinge de frumusețea aflată în apropierea noastră, învățându-ne totodată să privim în interiorul nostru, să apreciem clipa care compensează lucrurile ce ne lipsesc.

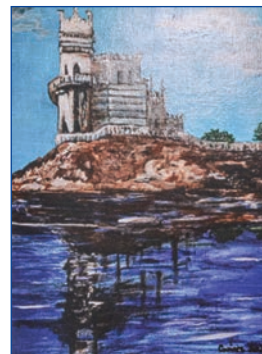
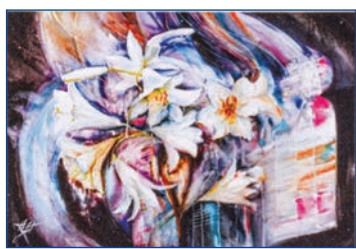
Prin culorile care prind viață, artiștii plastici îmbarcați în flota albastă ce îmbogățește prin creație, prin frumos, Liga Navală Română, oferă pasionaților de artă, talentul, dibăcia mânuitorilor de penel, îmbogățind viața celor care sunt consumatori avizi de artă, indiferent de vârstă și ocupație!

Albumul „Un secol cu LNR - 100 de pictori” este rodul muncii asidue a două inimoase artiste plastice - **Elena Stănescu Dordea** și **Alexandrina**

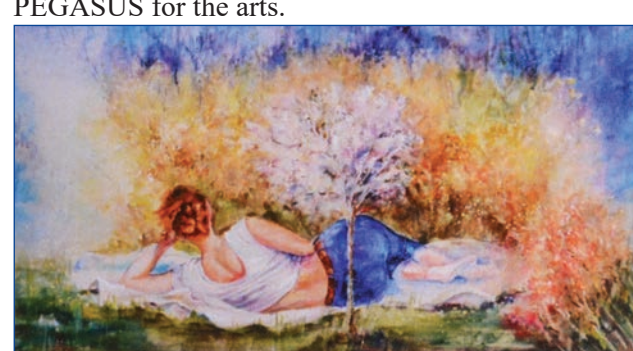
(**Didi**) **Dinu** -, la inițiativa subsemnatului, **Vergil Cojocaru - Cover** și cu susținerea contraamiral de flotilă dr. ing. **Constantin Rusu**, președintele filialei București a LNR, contraamiral de flotilă dr. **Aurel Constantin**, președintele filialei Constanța a LNR și contraamiral de flotilă **Victor Gâdiuță**, președintele filialei Mangalia a LNR. Un sprijin important a venit din partea comandantului de cursă lungă (CLC) **Laurențiu Mironescu**, președintele Consiliului Director Național al Ligii

Navale Române și a comandorului dr. **Marius Laurențiu Rohart**, directorul Muzeului Național al Marinei Române.

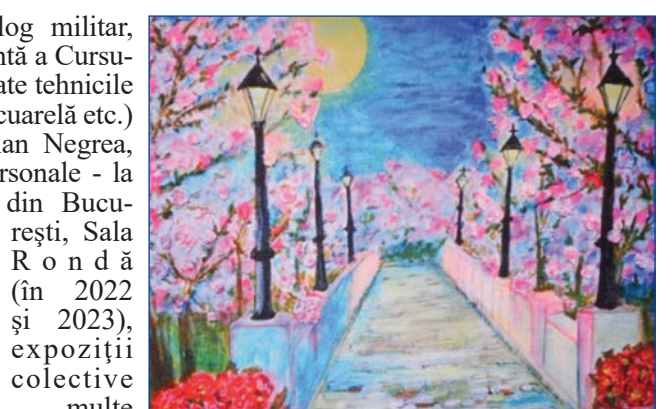
Ca o recunoaștere a valorii lor, a muncii, talentului și dăruirii pe altarul artei, revista **Cronica Timpului** publică lista completă a celor 100 de pictori prezenți în albumul „Un secol cu LNR - 100 de pictori” (o puteți consulta în pagina 24). Număr de număr vă vom face cunștință cu lucrările lor.

Draga-Michaela
IATAN (Vasiliu)Carmen
IONESCU

Arhitect diplomat, pictor. A absolvit liceul Tonitza și apoi Institutul de Arhitectură „Ion Mincu. Are în palmaresul artistic, mai multe expoziții personale și de asemenea a participat la numeroase expoziții internaționale în Franța, Spania, Italia (în repetate rânduri), Polonia, Slovacia, până în îndepărtata Japonie și Indonezia. A obținut Special Award la concursul internațional „Step by Step și International prize PEGASUS for the arts.

Carmen Ionescu, psiholog militar, colonel (ret.) este absolventă a Cursului de pictură online în toate tehnicile (grafit, pastel, acril, ulei, acuarelă etc.) cu pictorul profesor Adrian Negrea, în anul 2023. Expoziții personale - la Cercul Militar Național din București, Sala R o n d ă (în 2022 și 2023), expoziții colective - multe

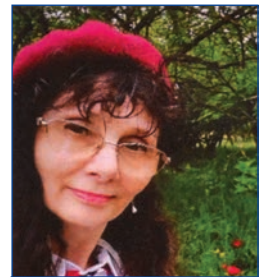

participări la expoziții în mediul online pe pagini internaționale de pictură, printre care Art and Joy in the World, International Award Art Group și International Group of Art; prima expoziție pe simeză la Galeria de Artă Rădăuți; numeroase expoziții în instituții de prestigiu.

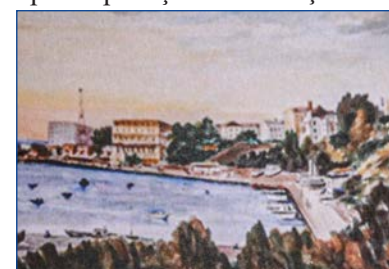
Lacme Ifrim a absolvit Facultatea de Arte, la Universitatea Ovidius iar doi ani mai târziu și-a luat masteratul la aceeași universitate.

A participat la patru tabere de pictură între anii 2019 și 2023. A luat parte la mai multe expoziții personale, și de grup, atât în țară cât și în străinătate, în Turcia și la Los Angeles în SUA. Are lucrări în colecții particulare din România, Turcia și Norvegia.

Lacme
IFRIMIoana (Ina)
IORDAN

Ina Iordan este pictor, grafician și profesor de educație plastică. Expoziții personale în anii 2006, 2008, 2012, 2014 și 2015. din 2005 până în prezent a participat la numeroase expoziții colective la Geneva, Cluj, București, Constanța, Sebeș, Craiova, Suceava, Tulcea. A participat la numeroase tabere de pictură. a primit numeroase diplome de participare și de excelență.

„Un secol cu LNR – 100 de pictori”

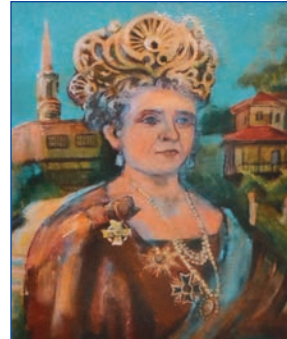
Raluca Dumitrescu, este actriță, îndrăgostită și de pictură, pe care a studiat-o pe cont propriu în perioada studiilor universitare în urma cărora a dobândit calitatea de actor. A participat la numeroase expoziții, atât pe teme laice cât și religioase. Lucrările sale au fost expuse la numeroase expoziții de artă prestigioase din anul 2023 și până în prezent.

**Raluca
DUMITRESCU
LAZEA**

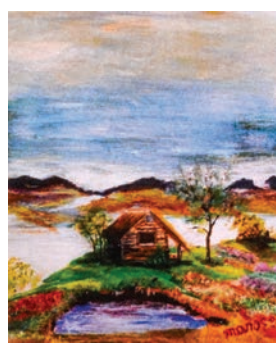
**Marin Mihai
NĂSTURĂȘ**

Marin Năsturaș a absolvit Școala Populară de Artă, secția pictură - grafică și Școala de Pictură Sacră din cadrul Patriarhiei Române. Are la activ două expoziții personale, dar și mai multe expoziții colective. Lucrări ale sale sunt expuse la Muzeul Colecțiilor de Artă. Multe dintre lucrările sale se află în colecții private din SUA, Franța, Germania, Italia și Israel.

**Neagu
MANOLACHE**

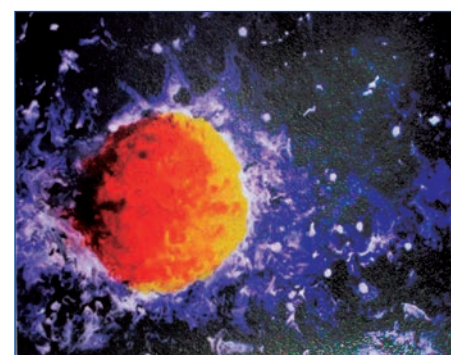
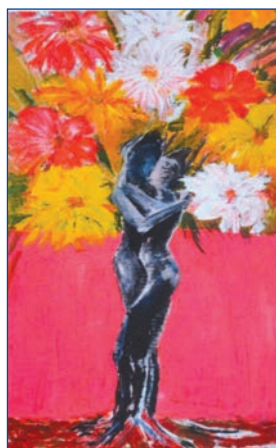
**Cristina
MARINESCU**

Este absolventa a Școlii de Artă București - Secția artă decorativă, în 2021. A avut numeroase expoziții personale. De asemenea, a participat la peste 20 de expoziții colective.

Este membru al Clubului Senio-rilor Râmnicu Sărat, Sector 3. București, Cercul de artă plastică și artă murală stradală.

A participat la numeroase expoziții, printre care la Biblioteca Națională, Hala Lamionor, Senatul României.

**Valentina Georgeta
MEREUȚĂ**

Flaviu MICU

Valentina Georgeta Mereuță, cunoscută în lumea artistică sub pseudonimul Valerie Blanche a urmat un parcurs educațional diversificat. Este profesor la Palatul Copiilor din Călărași unde formează viitoarele talente artistice ale țării.

A participat la numeroase expoziții, două personale și 37 de grup, unde a obținut numeroase premii.

Este o prezență activă în comunitatea literar-artistică în calitate de membru al Cenaclului Phoenix Călărași și Ligii Navale Române.

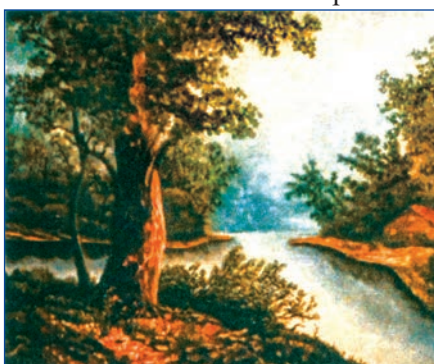
A obținut 18 premii internaționale în:

America
Canada
Turcia
India
Egipt
Ungaria
Mexic
Serbia
Maroc

Flaviu Micu este inginer, specializat în economia industriei, profesor și pictor.

Până în prezent a avut o expoziție personală la AAP București. Expoziții colective la Casa Schiller. Parlament - Sala Brâncuș Biblioteca Națională, Casa Brătianu, Labirint etc. Pentru activitatea expozițională a primit peste 25 de diplome de excelență.

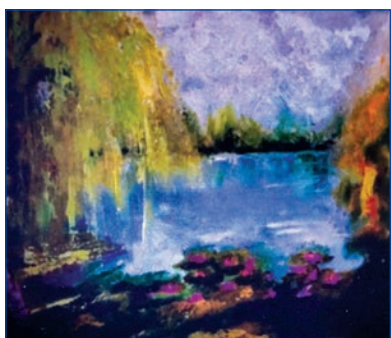
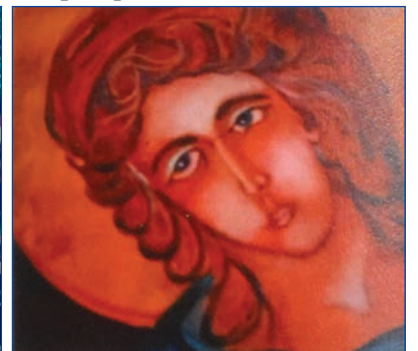
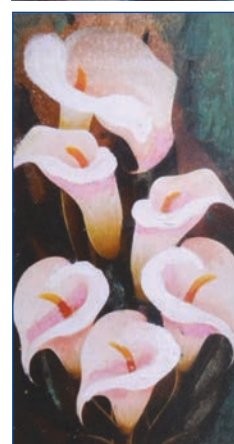

**Ecaterina
MIHAI**

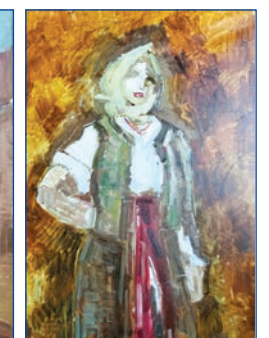
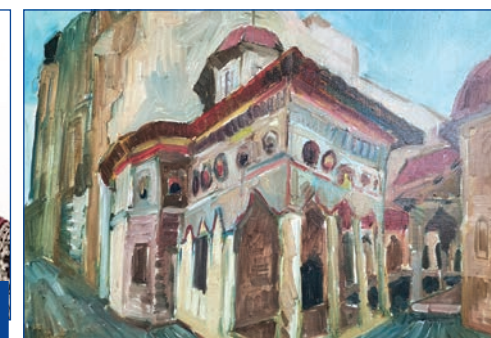
Ecaterina Mihai, pe lângă studiile universitare, a absolvit și cursurile Școlii de Artă București. A participat la peste 320 de expoziții personale, colective și saloane internaționale de artă. Artista abordează mai multe tehnici. Pictură - ulei/pânză, lemn, piatră sticlă ipsos; grafică, pastel, icoane etc. Este membru al Uniunii artiștilor plastici. Este redactor la revista Pro Art.

**Valeria
MOCANU**

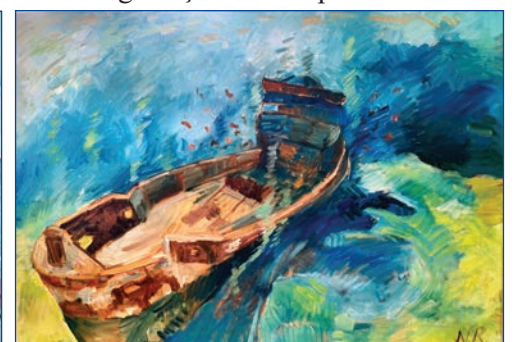
Valeria Mocanu este membră a Ligii Navale Române. A participat la mai multe expoziții colective. A participat la numeroase concursuri, obținând opt diplome de excelență.

**Elena
MOROZA**

Elena Moroza este absolventă a Facultății de Artă Vizuală și design din cadrul Universității George Enescu din Iași, și a cursurilor de pictură de la Centrul pentru Cultură și Arte Carmen Saeculare. Până în prezent, a avut numeroase expoziții personale. De asemenea a expus și în foarte multe expoziții de grup, atât în țară cât și în străinătate, în Ucraina și mai ales în Spania. A participat la mai multe tabere de creație.

**Niculae Robert
CONSTANTIN**

La doar 15 ani, Robert are deja în palmares o expoziție personală. De asemenea, a participat, alături de mai marii săi colegi de breaslă la numeroase expoziții de grup. Deja, în foarte scurt timp a adunat și mai multe diplome de excelență, locul doi la o selecție la Artio Gallery din New York, s-a clasat pe primul loc la mai multe concursuri. Prin talentul, stăruința cu care se pregătește zi de zi, Robert va avea cu siguranță o carieră plină de succes!

În numele scenei:

AGIR – ImpACT ART, voce distinctă la Câmpina

Daniela BĂDESCU, editor senior

Într-un festival închinat artei și memoriei unui titan al scenei românești, trupa **AGIR – ImpACT ART** s-a remarcat prin autenticitate și emoție, obținând Premiul III cu spectacolul „*Ioșca, Sică și Mitică*”. Prima ediție a Festivalului Național de Teatru „*Eusebiu Ștefănescu*”, desfășurată la Câmpina, a fost mai mult decât un eveniment cultural – a fost un gest de reverență adus teatrului ca formă vie de continuitate și creație.

În perioada 4–6 iulie 2025, orașul Câmpina a devenit gazda unui eveniment de referință pentru scena teatrală contemporană: **Festivalul Național de Teatru „Eusebiu Ștefănescu”**, organizat în

memoria marelui actor, recitator și profesor. Evenimentul a reunit trupe de teatru și artiști independenți din întreaga țară, punând în lumină diversitatea expresivă și forța creativă a teatrului românesc actual.

Spectacolele s-au desfășurat la Casa de Cultură a Tineretului, într-o atmosferă de intensă efervescență artistică. Trupa **AGIR – ImpACT ART** a participat cu piesa „*Ioșca, Sică și Mitică*”, în regia lui **Daniel Neguț**, un spectacol care a captat atenția publicului și a juriului printr-un joc viu, bine calibrat și plin de nuanțe.

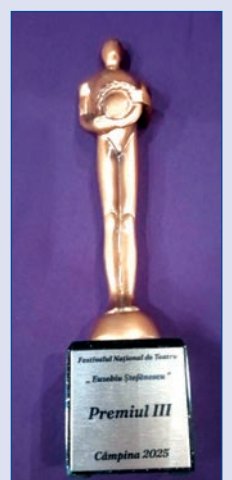
Distribuția i-a reunit pe actorii **Mariana ANGHEL**, **Ion LORINCZI**, **Daniel NEGUȚ**, **Viorel SPETEANU**, **Cristian ZAHARIA** și **Daniela BĂDESCU**. Textul piesei este semnat de **prof. univ. dr. Nicolae VASILE**, prezent în sală la reprezentație.

Pentru prestația artistică, trupa a fost distinsă cu **Premiul III**, o recunoaștere care subliniază valoarea montării și coerența echipei actricești.

Juriul a fost compus din nume importante ale artei și culturii românești:

Ionuț Ștefănescu, solist al Filarmonicii „*George Enescu*” și fiul actorului omagiat, **Octavian Strunilă**, actor, regizor și dramaturg, **Viorica Vatamanu**, conferențiar universitar doctor la UNATC și actriță, **Virgil Ogășanu**, figură emblematică a teatrului și filmului românesc.

Organizat cu sprijinul **Primăriei Municipiului Câmpina** și al doamnei primar **Irina Mihaela Nistor**, festivalul și-a propus nu doar să onoreze memoria lui **Eusebiu Ștefănescu**, ci și să stimuleze creația teatrală contemporană, prin promovarea talentelor și a inițiativelor artistice din toată țara.

Traumatismul cranio-cerebral

concept, încadrare nosologică, date recente etiopatogenice

Conf. dr. Cristina DAIA medic primar
dr. Octaviana DAIA medic primar, editor senior

Traumatismul cranio-cerebral (TCC) condiție patologică instalată datorită acțiunii unei forțe mecanice asupra extremității cefalice cu consecințe neuro-psiho-motorii (1) reprezintă o patologie princeps în ceea ce privește adresabilitatea către secțiile de recuperare, implicit recuperare neurologică, atât prin prevalența crescută (79 %0000, adică aproximativ 1,4 milioane persoane în SUA), rata mare a dizabilităților restante (1,2 milioane persoane în SUA) dar și prin vârful de incidență suprapus segmentului de adolescenți și tineri (15-24 de ani și la vârste peste 75 ani - neuitând distribuția de șase ori mai frecventă a injuriei cerebrale la bărbați comparativ cu femeile, și prevalența de 1,5-3 ori mai mare (2,3) Mai mult, TCC reprezintă cauza principală de deces la populația cu vârsta sub 40 de ani, mortalitatea putând atinge valori între 15-40% (4).

Una dintre cele mai importante și dificile probleme de sănătate publică, TCC necesită măsuri terapeutice complexe în faza acută, programe recuperatorii etapizate, în fazele subacute cu viză în principal pe neuroprotecție, neuroplasticitate, dar și pe prevenirea complicațiilor, într-un algoritm terapeutic de cele mai multe ori extrem de costisitor, în fazele subcronică, cronică cu aspecte primordiale pliate pe minimizarea sechelelor psiho-organice, cu toate implicațiile socio-familiale, profesionale și economice aferente.(1)

Într-un studiu retrospectiv efectuat în clinica de Recuperare Neuro-musculară a Spitalului Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni“ între anii 2008-2009 asupra pacienților internați cu diagnosticul de TCC s-a constatat că (5):

- TCC predomină la tinerii până în 30 de ani și vârstnici, 60 de ani și peste;
- repartitia pe sexe este relativ uniformă (ușoară predominanța a bărbaților);
- frecvența TCC mult crescută în mediul urban comparativ cu mediul rural (4:1);
- categoria socială în care se întâlnesc cel mai frecvent TCC este cea a salariaților, urmată (totalizând un procent dublu față de salariați) de cea a elevilor, apoi de cea a studenților, a persoanelor fără ocupație socială și de pensionari;
- cauza princeps a TCC este reprezentată de accidente rutiere (peste jumătate din cazuri șoferi, fie ocupanți de habitacul în vehicule, fie motocicliști sau bicicliști participanți la trafic); apoi s-au numărat în ordine descrescătoare:

căderile (de la diferite înălțimi sau de la aceeași înălțime), agresiunea, cauze diverse

- deficitul motor cel mai frecvent notat a fost hemipareza;

- Statistica clasică declarată în Statele Unite arată că (5,6):

- ◆ TCC predomină la tinerii până în 24 de ani și vârstnici: 65 de ani și peste;
- ◆ repartitia pe sexe bărbați: femeile este 2:1;
- ◆ cauza princeps a TCC este reprezentată de accidente rutiere, apoi agresiunea, căderea, alte cauze;

Odată cu creșterea traficului rutier, a dezvoltării tehnice a mijloacelor de deplasare (accidente rutiere, principala cauză de TCC), dar și a presiunii economice, sociale și culturale cu asimilarea non-valorii ca principiu curativ demn de urmat, ceea ce a generat frecvența crescută a

agresiunilor interpersonale (a doua cauză de TCC în ordinea frecvenței), respectiv a solicitărilor profesionale (accidente de muncă sau sportive) traumatologia cranio-cerebrală este din ce în ce mai actuală atât în patologia neurochirurgicală, dar și recuperatorie aferentă, afectând

predominant vârsta tânără (persoane în general sub 40 de ani) sau chiar copilul aflat în perioada de creștere, care poate dobândi dizabilități cu consecințe ulterioare în întreaga viață (1). Traumatismul cranio-cerebral reprezintă un prejudiciu dobândit al creierului datorat unei forțe mecanice externe care poate genera sau nu deteriorarea permanentă sau temporară a funcțiilor psiho-cognitive, cu posibilitatea instalării unui deficit motor și respectiv, consecințe psihosociale. TCC este o insultă nedegenerativă, necongenitală produsă asupra creierului de o forță mecanică externă, care duce la o deteriorare permanentă sau temporară fizică, cognitivă, emoțională, a funcțiilor psihosociale în asociere cu o stare de cunoștință scăzută sau alterată. TCC este o condiție patologică ce se instalează datorită acțiunii unei forțe mecanice asupra extremității cefalice, care prin intermediul unor mecanisme diverse (statice, dinamice, de contact /acelerație-decelerație, etc.) poate determina:

- modificări ale stării de conștientă (obnubilare, stupor, comă);
- tulburări de memorie (amnezie retrogradă, anterogradă etc);
- fracturi ale calvariei, leziuni neurologice (focale sau difuze - contuzii, dilacerări, leziuni axonale difuze, hemoragie subarahnoidiană, hematoame sub/epidurale, intracerebrale, etc);
- modificări în sfera psihologică (dezorientare, agitație, confuzie, tulburări ale cogniției, comportamentului sau personalității) cu consecințele sociale, profesionale, economice, familiale ș.a. aferente (1).

Bibliografie

1. Ciurea AV, Davidescu HB, Traumatologie cranio-cerebrală, Ed. Universitară „Carol Davila“, București, 2006
2. Coronado VG, MD, RL Johnson, MSPH, M Faul, PhD, Div of Injury Response; SR Kegler, PhD, Office of Statistics and Programming, National Center for Injury Prevention and Control, CDC. Incidence Rates of Hospitalization Related to Traumatic Brain Injury - 12 States, 2002 published MMWR, / 55(08);201-204, March 3, 2006
3. Onose G., Padure L., „Compendiu de Neuroreabilitare - la adulți, copii și vârstnici Editura Universitară „Carol Davila“, , București, 6: 205-244; 13: 436-450, 2008
4. Dawodu S.T., Traumatic Brain Injury : Definition, Epidemiology, Pathophysiology, Physical Medicine & Rehabilitation Articles, Medscape, Mar 30, 2009
5. Daia C, Onose G, Mirea A, Chiva CD „Particularities in severe traumatic brain injuries neurorehabilitation“, The proceedings from The National Conference of Neurosurgery and Neurorehabilitation with International Participation, nr. ISSN 2067-2322, sept., 2009
6. De Lisa, JA, Rehabilitation Medicine, Principles and Practice, Third edition, Lippincott- Raven, 1998
7. Braddom R. L. et al. – Physical Medicine & Rehabilitation (3rd edition). W. B. Saunders Company, Philadelphia, U.S.A, 50: 1133-1174; 56: 1285-1350;., 2007

ENESCU '27

Pentru a 27-a oară, Bucureștiul devine Capitala mondială a muzicii, locul unde marii muzicieni ai lumii se simt acasă!

Dr. Clementina Timuș

Ne pregătim și în acest început de toamnă, precum o facem de ani buni să întâmpinăm noua Ediție, a 27-a a Festivalului „George Enescu” când Bucureștiul și multe alte orașe cunosc emoțiile întâlnirilor muzicale cu prestigioși maeștri instrumentiști, dirijori, mari orchestre, care transformă capitala României în marea sărbătoare a muzicii, a măiestriei interpretative, dar și a revederilor prietenești ale melomanilor, în acele plăcute alergări de la o sală la alta, când întregul oraș trăiește vibrația de sărbătoare.

A 27-a ediție a Festivalului din acest an, care are loc la 67 de ani de la debutul în mai 1958 se va desfășura sub directoratul artistic a maestrului Cristian Măcelaru și se anunță ediția grandioasă prin extensie, varietatea de manifestări și participarea de artiști și formații muzicale, multe deja cunoscute dar și noutăți mult așteptate.

Enescu a desfășurat o activitate intensă atât în București, cât și în Paris, participând la turnee în numeroase țări europene alături de parteneri de renume precum Alfredo Casella, Pablo Casals și Louis Fournier. În timpul Primului Război Mondial, a rămas în București, dirijând lucrări de Beethoven, Berlioz, Debussy, Wagner, și creațiile sale proprii. În 1913, a fondat Concursul Național de Compoziție pentru a stimula creația muzicală românească.

După război, Enescu a continuat turneele în Europa și Statele Unite, dirijând orchestre prestigioase. Activitatea sa pedagogică a avut un impact semnificativ, având elevi renumiți precum Christian Ferras, Ivry Gitlis, Arthur Grumiaux și Yehudi Menuhin, care l-a considerat pe Enescu „una din veritabilele minuni ale lumii”.

În 1936, a avut loc premiera operei „Oedip” la Paris, cu un succes răsunător. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a rămas în București, încurajând creațiile muzicienilor români și dirijând intens. Pentru a stimula creația cultă muzicală Enescu, inițiază acordarea prin jurizare a compozițiilor de creatori români acordate din 1913 printre laureați Ion Nona Ottescu, Mihai Jora, Dinu Lipatti, Dimitrie Cuclin, Gheorghe Dumitrescu, Paul Constantinescu acordate până în 1946 când se vor acorda sub auspiciile Academiei Române. Acest demers a fost inițiat de Enescu pentru ca și compozițiile co-naționalilor să apară în repertoriile orchestrelor naționale și internaționale.

Cu adevărat Festivalul Enescu a cunoscut un reviriment mereu extins prin varietate și participare, dar și prin renumele câștigat prin calitatea marilor orchestre, maeștrii instrumentiști, varietatea spectacolelor și adresabilitate. Nu pot trece cu vederea un aspect inedit de arheologie muzicală ...este vorba de secțiunea Concertelor de la miezul nopții când catalanul Jordi Savall și soția Monserrat Figueras, prezentând muzica barocă cu instrumente tradiționale și muzică vocală, cu ansamblul Hesperion XXI, interesat și ca cercetător al influențelor în muzica spaniolă a muzicii sefarde din peninsula iberică, se preocupă de contribuțiile lui Dimitrie Cantemir, într-un proiect „Istanbul - Dimitrie Cantemir: Cartea științei muzicii”? Savantul Dimitrie Cantemir a înființat un sistem de scriere muzicală și a și compus piese muzicale care au fost selectate realizându-se un album pentru casa EMI.

În cadrul festivalului George Enescu a fost remarcată prezența lui Fazil Say, atât ca interpret în mai multe ediții, mult apreciat pentru măiestria interpretativă, dar și pentru compoziția prezentată în cadrul Secțiunii Muzica secolului XXI la Sala Radio, cu armonii orientale și instrumente de percuție tradiționale spațiului oriental.

Un alt aspect pe care l-am remarcat este prezentarea unor opere mai puțin cunoscute, în oferta artiștilor media cu inserarea imaginilor proiectate deși poate mai puțin apreciate, dar directorii artistici ai ultimelor ediții le-au susținut cu multă deschidere. La ediția din acest an directorul artistic, maestrul Cristian Măcelaru vine și cu o ofertă pentru micii spectatori pentru a-i ajuta să devină melomanii de mâine.

Descântecul apei

*Apă frumoasă, apă curată,
Apă de la Dumnezeu,
Adu-mi puterea ta minunată,
Vindecă trupul și sufletul meu.*

*Apă lumină, apă idee,
Apă cu busuioc,
Adu-n făptura mea o scânteie
De pace și de noroc.*

*Apă iubire, apă sfințită,
Picături preacurate,
Adu-n făptura mea obosită
Valuri de sănătate.
Vindecă-mă de singurătate!*

*S-aduci bucurie în sufletul meu,
Adu speranță, adu iubire
Picură picuri de nemurire,
Apă minune, apă de la Dumnezeu.*

Viorel Martin

Suntem cu toții călători

*Suntem cu toții călători
pe-acest pământ batjocorit
și doar sfârșitul iminent
ne pune-n față ce-am greșit.*

*Atunci cu toții devenim
mai înțelepți ca niciodată,
căci viața ni se-nfățișează
absurdă și-n greșeli bogată.*

*Ne pare rău cu-ntârziere
că deseori am fost neghiobi
sau că în clare situații
ne-am prefăcut că suntem orbi:*

*ba când, cu zel dezgustător,
pe amărât năpăstuiam,
ba când, pe șeful puchinos
tovărășește-l periam.*

*Și tot atunci regretăm
că ne-am grăbit fără-ncetare
și c-am gustat mult prea puțin
din a Divinului lucrare:*

*amarul dulce al vieții,
frumosul fără de hotar,
dar mai ales iubirea care
face un Cosmos unitar!*

*Credința fermă, prin urmare,
ajută omul muritor
să treacă pragul dintre este
și ce va fi în viitor.*

*Căci dacă nașterea-i adesea
nevrută și întâmplătoare,
în lumea noastră efemeră
moartea-i prezentă din naștere.*

George Petrovai

De fiecare dată aștept cu nerăbdare. Septembrie e luna muzicii, e luna festivalului, luna când de dragul muzicii natura e darnică cu soare, cu flori, cu bucuria traversării Pieței festivalului spre Sala Palatului și invers, revenirea la Atheneu pentru Concertele de la miezul nopții...

Îmi e plăcut să aștept această lună atât de diferită, atât de festivă și animată când îmi aleg toaletele pentru ca în fiecare seară să mă ofer ca alt spectator unul nou care primește cu inima deschisă spre noua ofertă artistică pentru că muzica, chiar dacă partitura e aceeași, interpretarea e alta și investiția de talent, de dăruire și însuflețire este unică.

Piața festivalului este un spațiu organizat pentru spectacole susținute de tineri muzicieni în ascensiune spre marea performanță, ce oferă o plăcută după amiază pentru cei doritori de a întâlni marea performanță. Festivalul din acest an vine și cu alte oferte pentru cei ce vor fi publicul de mâine și care trebuie inițiat.

Încă de la primele ediții, festivalul s-a impus prin personalități precum Herbert von Karajan, Sir John Barbiroli, Paavo Berglund (Finlanda) Henryk Szeryng, Zubin Mehta, instruit la Viena conducând în a VII-a ediție 1964 Bruckner și care a rămas fidel acestui festival, revenind în numeroase ocazii și ediții Enescu, onorat cu premii.

Faima este de acum recunoscută și socotind numărul candidaților la concursul de pian, vioară, violoncel și dirijat din sept. 2024.

Teatrul independent din România după 1990 - între supraviețuire și inovație

Florentin STRECHE

Căderea regimului comunist în decembrie 1989 a deschis porțile unei tranziții profunde în toate domeniile societății românești, inclusiv în cultură. În acest nou context, teatrul a cunoscut o diversificare fără precedent. Dacă până atunci scena teatrală era dominată de instituțiile de stat, după 1990 a apărut și s-a dezvoltat o voce importantă în peisajul socio-cultural contemporan: teatrul independent. Imediat după Revoluție, numeroși artiști tineri, fără locuri în teatrele de stat sau nemulțumiți de rigiditatea acestora, au căutat modalități alternative de expresie. Așa au apărut inițiativele teatrale independente – proiecte realizate în spații improvizate, cu resurse minime, dar cu entuziasm maxim.

Primul exemplu notabil a fost Teatrul LUNI fondat la 1 decembrie 1997, care a devenit rapid un nucleu al teatrului alternativ. Green Hours jazz-café, unul dintre cele mai cunoscute cluburi de jazz bucureștene, s-a înființat în 1994, în plin centrul capitalei, în vecinătatea mai mult decât selectă a Grupului pentru Dialog Social, a Revistei 22 și a primei librării Humanitas – între timp desființată – Librăria din Fundul Curții. Teatrul Luni se va numi, în scurtă vreme, Teatrul Luni de la Green Hours, pentru că a apărut în barul înființat de Voicu Rădescu în 1994, fratele său fiind actorul Vlad Rădescu. A fost primul spațiu alternativ din România care a oferit o scenă pentru spectacole de tip off-Broadway. Aici au montat piese regizori ca Radu Afrim, Gianina Cărbunariu sau Alexandru Dabija, iar actorii erau adesea plătiți din încasările de la intrare.

Tot atunci, Teatrul Act inaugura ideea de instituție teatrală independentă, cu o sală proprie, dar fără subvenții publice. Înființată în 1995, Fundația Art-Inter Odeon, devenită ulterior Fundația Teatrul Act este prima instituție artistică non-guvernamentală din România. Cel mai important proiect al Fundației, înainte de lansarea spațiului propriu, a fost producția spectacolului „Omor în catedrală” după T. S. Eliot, în regia lui Mihai Măniuțiu, cu Marcel Iureș (fondatorul teatrului) în rolul principal. Premiera a avut loc la Teatrul Național din Cluj la 1 octombrie 1995. În septembrie 1998, Fundația a deschis un spațiu underground în Calea Victoriei nr. 126. Teatrul

ACT este primul teatru independent cu sală proprie din România postcomunistă.

Teatrul independent a devenit terenul de joacă pentru experimente artistice, dar și pentru abordarea unor subiecte pe care teatrele de stat le evitau. De la violență domestică și discriminare, până la corupție, migrație și identitate sexuală, scena independentă s-a dovedit a fi un barometru social al realităților românești post-decembriste. Totodată, s-au explorat forme teatrale noi: teatru documentar, teatru forum, performance-

uri multimedia, improvizație. Cu toate acestea, teatrul independent s-a confruntat permanent cu probleme de finanțare și lipsa unui cadru legislativ adecvat. Majoritatea proiectelor au supraviețuit prin granturi de la AFCN (Administrația Fondului Cultural Național), sponsorizări, crowdfunding sau contribuții personale. Lipsa sprijinului constant din partea statului a făcut ca multe inițiative promițătoare să dispară, iar altele să reziste doar cu eforturi uriașe.

În ciuda tuturor dificultăților, teatrul independent a devenit un pilon important al culturii contemporane românești. A contribuit la formarea unui public tânăr, mai conectat la realitate, mai deschis la dialog și reflecție. A influențat și teatrele de stat, care au început să împrumute din temele și stilurile scenei independente. Mai mult, multe dintre festivalurile importante, precum FITPT Iași (Festivalului Internațional de Teatru pentru Publicul Tânăr Iași), Temps d'Images (festival internațional care are loc anual în luna octombrie la Cluj), Undercloud (Primul festival de teatru independent din România care promovează sectorul cultural independent), Ideo Ideis (Festivalul Național de Teatru Tânăr, cel mai mare eveniment dedicat educației alternative pentru liceeni) au devenit platforme de afirmare pentru trupele independente.

Teatrul independent a fost mereu în avangarda tematică și estetică. Spre deosebire de teatrele de stat, adesea închistate în convenții repertoriale, teatrul independent a abordat subiecte marginale, tabu sau politice. De exemplu, Gianina Cărbunariu, unul dintre cei mai cunoscuți regizori independenți, a montat spectacole documentare precum „Stop the Tempo!” (2003) și „Tipografic majuscul” (2013, în colaborare cu Teatrul Odeon), abordând teme ca viața de noapte în post-tranziție sau represiunea ideologică din perioada comunistă. Un alt exemplu este Centrul de Teatru Educațional Replika, înființat în februarie 2015, care promovează teatrul educațional și comunitar. Replika montează spectacole pentru adolescenți și tineri pe teme ca educația sexuală, abuzul în familie sau depresia, în formule participative și interactive. Lipsa unui cadru de susținere a teatrului independent a rămas o problemă constantă. Multe spații s-au închis din lipsă de fonduri, iar artiștii

lucrează adesea fără siguranță financiară. Criza din 2020, provocată de pandemia COVID-19, a accentuat aceste vulnerabilități. Un exemplu trist este MACAZ – Bar Teatru Coop, spațiu cultural cu profil de stânga, închis în 2020. MACAZ era cunoscut pentru spectacole politice, feministe sau queer, cum ar fi „99%” sau „Exil”. În lipsa unui sprijin consistent din partea statului, spații ca acesta devin imposibil de întreținut pe termen lung.

Pe de altă parte, teatre precum Unteatru (înființat în 2010) au reușit să reziste și să se dezvolte datorită managementului eficient și fidelizării unui public urban cultivat. Unteatru oferă spectacole valoroase într-un spațiu mic, dar cu o identitate artistică puternică, montând piese semnate de Andrei și Andreea Grosu, Ada Milea sau Radu Iacoban. De asemenea, a apărut o colaborare tot mai frecventă între teatrele de stat și artiștii independenți. Regizori ca Radu Afrim, David Schwartz, Gianina Cărbunariu sau Carmen Lidia Vidu, formați sau activi în zona independentă, regizează acum și pe scenele mari.

Publicul de teatru independent este de regulă tânăr, educat, cu preocupări sociale. Prin urmare, acest tip de teatru a devenit și o formă de educație civică și implicare în comunitate. Teatrul independent românesc de după 1990 este, deci, un fenomen artistic și social care a modelat profund cultura contemporană. Fragilizat de lipsa unui cadru de susținere clar și de finanțări stabile, acesta a demonstrat o extraordinară capacitate de reziliență și inovație. De la spații-cafenea până la centre educaționale sau platforme de activism artistic, teatrul independent a schimbat felul în care privim scena, societatea și pe noi înșine. Într-o societate matură, susținerea teatrului independent ar trebui să devină o prioritate culturală și strategică, nu doar o preocupare de nișă.

Deși nu are parte de aceleași resurse ca teatrul de stat, scena independentă reușește să rămână relevantă și necesară. Susținerea ei, prin politici publice coerente și sprijin financiar, nu este doar o datorie morală, ci și o investiție în sănătatea culturală a societății noastre.

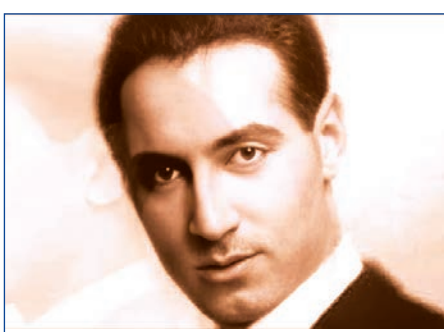
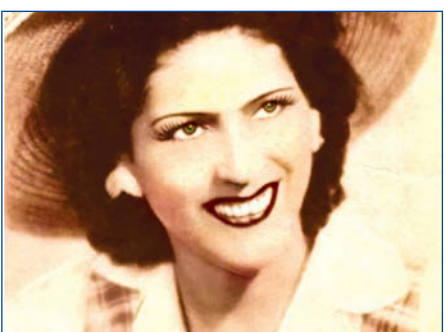
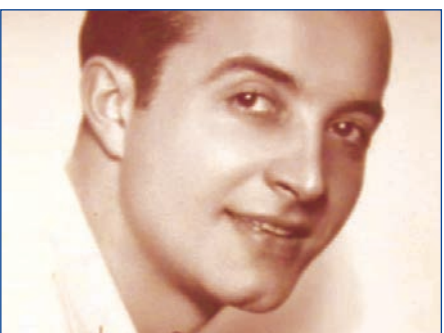

Farmecul irezistibil al muzicii românești din perioada interbelică

Horățiu MĂNDĂȘESCU

Perioada interbelică din România Mare, cuprinsă între anii 1920-1940 se caracterizează ca o epocă înfloritoare în varii domenii, îndeosebi în materie de cultură, muzică, acest pansament incontestabil al sufletului omenesc, care s-a dezvoltat în ritm accelerat în perioada interbelică, atât în țara noastră, cât și în întreaga lume. Se identifică în diverse genuri îndrăgite, căutate de publicul larg: tango, vals, jazz, cafe-concert, cabaret, romanțe, cântece lăutărești și de petrecere etc.

Când vorbim de Epoca interbelică, gândul ne poartă către viața boemă, tihnită, în care, românii, indiferent de vârstă, preocupări și condiție socială, frecventau cu plăcere grădinile publice, restaurantele, terasele, cârciumile și celelalte localuri, unde savurau bucatele gustoase și se desfătau în acordurile unei muzici încântătoare, compuse pentru divertisment și hrănirea sufletului. Muzica interbelică vocală și instrumentală întruchipează o gamă diversă de genuri artistice, de la revistă, varieteu, cabaret, la melodii de petrecere și pahar, într-o multitudine de ritmuri precum tangoul, valsul, swingul, charlestonul, foxtrotul, bosanova etc., patronii restaurantelor, cafenelelor și altor localuri, în special din Capitală, făcând eforturi considerabile, scoțând mulți bani din buzunare spre ai avea, eventual în exclusivitate pe cei mai renumiți artiști și instrumentiști ai vremii pe scenele lor. Publicul se înghesuia și cheltuia serios pentru a-i asculta și dansa pe muzica celor mai faimoși cântăreți, compozitori, dirijori, înregimentati în teatre muzicale și de revistă, vestite în epocă, precum Cărbuș al genialului Constantin Tănase sau Alhambra –Excelsior, condus de Nicolae Vlădoianu, Nicușor Constantinescu și Ion Vasilescu. Cântăreți îndrăgiți ca Maria Tănase, Elena Zamora, Cristian Vasile, Jean Moscopol, Titi Botez, Zavaiodoc, Petre Alexandru, tânărul de atunci Gică Petrescu și alții, cântau și încântau publicul în localuri celebre precum Continental, Capșa, Bulevard, Luther, Hilton, Lafayette, Aro etc. Reputați compozitori ai vremii precum Ionel Fernic, Claude Romano (pe numele real George Zbârcea), Ion Vasilescu, Gherase Dendrino, Henry Mălineanu, Vasile Vasilache-Senior și alții, se întreceau în a compune melodii pe care să le încredințeze apoi celor mai în vogă artiști ai momentului, spre a le transforma în șlagăre nemuritoare. Printre nenumăratele melodii care, de-a lungul anilor, au încântat generații întregi de iubitori ai muzicii și care, în prezent, se cântă și se ascultă cu imensă plăcere, exemplific: Iubesc femeia; Vrei să ne-întălnim sâmbătă seară?; Sub balcon eu ți am cântat o serenadă; „Un gondolier cânta o melodie“; „Pe boltă când apare luna“; „Femeia, eternă poveste“; „Îți mai aduci aminte, doamnă“; „Adio, doamnă“; „Habar n-ai tu“; „Mi-am pus busuioc în păr“ etc. Muzica din perioada interbelică, în integritate, reflectă sensibilitatea și romantismul epocii, nu lipsită de frământări sociale și politice, trăirile sufletești ale oamenilor, în special iubirea și patriotismul, într-o lume tot mai amenințată de norii negri ai războiului (care n-a întârziat să vină). După război și venirea la putere în România a comuniștilor, acea muzică melodică, sentimentală, specifică epocii interbelice, a intrat într-un nemeritat con de umbră, locul ei fiind luat de acum de muzica zisă revoluționară, fals patriotică, cu mesaj, care a dominat apoi întreaga perioadă comunistă.

Cântăreți precum Gică Petrescu, s-au orientat și repliat, cântând pe placul noului regim, cu același succes, alții, ca de pildă, Cristian Vasile sau Jean Moscopol, care nu au urcat în barca noii orânduirii și nu s-au aliat ideologiei comuniste de sorginte bolșevică, au părăsit definitiv scena muzicii românești, rămânând doar în memoria afectivă a iubitorilor acestei muzici excepționale. Totuși, după dispariția fizică a lui Stalin, unele din înregistrările lor, au mai fost difuzate, din când în când, rar la postul național de radio, iar Casa de discuri Electrecord a scos câteva albume, care au inclus și muzica respectivă.

Însăși Maria Tănase, „Pasărea măiastră“, cum a fost supranumită de savantul Nicolae Iorga, a fost interzisă la difuzare în radio și, numai o întâmplare fericită (ce nu face obiectul prezentului articol), a făcut să fie din nou acceptată în viața publică, să înregistreze și să lanseze noi cântece grozave. Deci, în perioada comunistă, în pofida ideologiei și propagandei deșănțate pentru regim și pentru conducători, muzica românească interbelică nu a fost complet uitată și ignorată, mari șlagăre de odinioară fiind scoase de la sertar, reorchestrate și prelucrate, intrând în repertoriul unor îndrăgiți interpreți ai anilor 1970-1980. Spre exemplu, „Glasul roților“ de tren cu Margareta Pâslaru, „Trurli, Trurli“ cu Mihaela Mihai, „Morărița“ cu Mirabela Dauer, „Țărăncuță, Țărăncuță“ cu Dan Spătaru, „Fetițele din București“ cu Aurelian Andreescu sau „Du-mă acasă măi tramvai“ cu Gică Petrescu și multe altele au reușit mare succes, concurând în popularitate originalul. După Revoluția din decembrie 1989, când gusturile românilor s-au schimbat radical, inclusiv din cauza exploziei televiziunii și a celorlalte mijloace de informare masă, datorită tehnicilor de înregistrare și mai ales datoririi unor muzicieni, care, nu au abdicat de la crezul lor, muzica interbelică a revenit ușor, ușor în atenția publică, fiind primită bine de iubitorii de cultură de toate vârstele, inclusiv de tineri.

Festivalul național de romanțe „Crizantema de aur“, care se desfășoară anual de peste jumătate de secol, prin grija și implicarea familiei Mavrodin- Vasiliu (apreciata interpretă Alina Mavrodin, profesorul Teodor Vasiliu și fiul lor Andrei Vasiliu, custodele Casei Romanței din Târgoviște), adună în prezent numeroși iubitori și specialiști în domeniu, lansând noi interpreți, compozitori și melodii de genul celor afirmate în perioada interbelică. Și încă un exemplu îmbucurător: la inițiativa Asociației PROCULTART (fondatori Oana Georgescu, Miruna Ionescu, Valentin Albeșteanu), în perioada 5-7 iulie 2024, s-a desfășurat în București, Festivalul Internațional de Muzică Interbelică, eveniment grandios ce a reunit artiști și muzicieni reputați din întreaga lume, care au omagiat această muzică excepțională. În seara de gală, la Sala Radio, a avut loc spectacolul de mare succes „Poveste din Bucureștiul de odinioară“ în care artista Miruna Ionescu și virtuozul violonist Valentin Albeșteanu, alături de Tariful de București și invitații lor speciali, au oferit publicului select un regal muzical, în care șlagărele nemuritoare ale epocii au încântat din nou generații de toate vârstele.

Fie și din aceste exemple, care nu sunt singulare, am convingerea și dovada că această inegalabilă muzică românească interbelică, emblematică pentru România, e pe mâini bune și că, prin valoarea ei incontestabilă, va dăinui peste timp.

O carte... și câteva mărturisiri despre ea! „Căutătorii de dragoste”

Ortansa MIHĂLCEANU

Scriitorul Fănuș NEAGU mărturisea în Cartea cu prieteni (1979) : „Am scris această Carte în zilele când sufletul meu se scaldă în grâu și în cîntec. Ea nu e altceva, în fiecare rînd al său, decît încercarea mea de a înflori pentru prieteni. (...)Cartea, fiind istorie și pasiune supremă, hrănește atît izvoarele inimilor, cît și ale focului. Cartea e lespeda pe care ne scrie numele (...), dragostea, bucuria, izbînzile și înfrîngerea, gradul de înțelegere, răbdarea și bogăția minții! (...) Cartea e simbolul libertății. Vis și armonie și curgere nestinsă în fîntîni. E o formă de pătrundere misterioasă în legile vieții...”

Deși, timpul este ireversibil, trăirile rămân de neclintit în sufletele oamenilor. La fel și creațiile literare transmit emoții, chiar dacă acestea sunt simțite în mod diferit de cititorii lor. Și pentru că noi, oamenii, suntem atrași cu un magnetism nedefinit de cunoaștere, îndrăznesc să vă prezint câteva cuvinte despre cartea – „Căutătorii de dragoste”, Editura SAPPNA ART, carte scrisă de Alessia LEDA, care mult, mult prea devreme și nedrept, a plecat să „doarmă” în eternitate.

Da, parcă o aud spunând de acolo, din univers: „Sunt, aici sus, printre stele, să cunosc fericirea, iubirea și prietenia...Dacă te vei uita la stele, mă vei vedea...!”... Și așa, în fiecare noapte mă uit la stele... Și...o văd.

Noi, prietenii adevărați ai Alessiei, am pierdut în ea un om minunat, care mai presus de orice, își iubea semenii, îi ajuta și îndruma frumos pe drumul vieții... Și cel mai trist, noi nu vom mai auzi cuvintele pe care ea și-ar fi dorit să le spună dar, nu le v-a mai rosti niciodată...! Păstrăm însă, cărțile pe care ea ni le-a lăsat și mai presus de ele, dragostea și prietenia sa necondiționate.

Deși, mîna mea tremură când scriu aceste rânduri, îndrăznesc să schițez câteva păreri despre „Căutătorii de dragoste”, sperînd să vă trezească curiozitatea de a o citi.

Autoarea, pe numele său, Alexandrina PALADE, de profesie inginer, de vocație - mamă, soție, era o mare iubitoare de oameni, trandafiri albi, viață, cer, mare, soare, aer și... Paris.

Încă din copilărie își dorea să scrie povești frumoase și să le dăruiască oamenilor, acelor oameni, despre care spunea ea:”am o dragoste nevinovată pentru oameni, dar și zadarnică”.

Și dorința i s-a împlinit – Căutătorii de dragoste „s-a născut”, o scriere halucinantă, precum autoarea, care era fascinantă, uneori părea ireală, alteori mult prea reală... și de cele mai multe ori nu era...!

Romanul „Căutătorii de dragoste” - a reprezentat fără îndoială, un debut feminin ce a prefigurat un stil prozaic îndrăzneț, dar complex și care avertiza că autoarea mai avea încă multe de spus în domeniul beletristicii, dar divinitatea a avut alte planuri cu ea ... „i-a frînt aripile...!”.

Încercînd să definească ineputabila, universal valabila însetare a cunoașterii și a trăirii iubirii, cartea se raportează la dimensiuni atemporale și spațiale, pe care le transformă metaforic în povești magice, bînuite de spirite vrăjite...care se trezesc la fiecare atingere și care, se descompun, pierzându-se între rânduri și cuvinte grele.

Observatoare fină, până la minuțiozitate, abilă în a surprinde ridicolul, dezvăluindu-l cu în-

drăzneală, autoarea, este mai întîi de toate prinsă în capcanele amărăciunii, ale căutării febrile, cu speranța și truda iubirii.

Dincolo de toate aceste simboluri, surprinde limbajul criptic care creează perpetua pendulare între lumea căutării și universul infinit în care se ascunde iubirea.

De altfel, eroina centrală străbate cărări întortochiate, adună și alungă, în același timp, amintiri și imagini care o hăituiesc, o obsedează, regăsește și pierde paradisul în calmul dimineții și frîgându-se parcă infinitul, depărtările devin apropiere iluzorii.

Clădit pe ideea evadării în abis, romanul pare mai degrabă, drama singurătății feminine, a unei pierderi ce nu poate primi iertarea și cu atît mai mult, „împăcarea cu sine...”

O singurătate, aflată parcă mereu într-un impas din care nu reușește să se smulgă, decât traversînd iubirea cu imagini hilare

șipersonaje mascate, care stramută paradisul în infern.

Eroi fără identitate, par că joacă ciuleandra vieții, a nedreptății și a morții... și peste toate se aud acordurile mute ale unei trădări inacceptabile,...ale dragostei căutate, căutate...în minte, inimă și lacrimi.

Da, și ce ar mai putea fi scris, despre această carte decât, ceea ce mărturisea însăși, autoarea

Alessia LEDA: „Cînd căutau aurul, oamenii trudeau din greu. Munceau pentru bani și bogăție... Cînd cauți dragostea, dacă trudești, găsești hrană spiritală și poate, fericirea și bogăția sufletului. Dar cum și unde să o cauți? Unde să trudești? Mulți au încercat să dea definiții, să inventeze hărți și planuri, însă este așa greu să crezi că ai găsit DRUMUL. (...) Începi să visezi la dragostea absolută... Și, cum dragoste absolută nu există, devii un căutător de dragoste. Latura feminină, maternală, ne urmărește încă din cele mai vechi timpuri. Ce șanse avem noi, femeile pentru că suntem femei de la naștere! Timpul pe care l-am petrecut până acum pe acest pămînt,

mi-a reclamat, între altele, că nu am cunoscut încă dragostea. Am priceput asta, acum, cînd m-am apucat să scriu. Poate de aceea am și început să scriu. Și eu sunt unul dintre căutătorii de dragoste.

Această carte este scrisă cu lacrimile neputinței și poate și ale neșansei de a iubi. Nu întotdeauna avem ocazia să ne întîlnim cu dragostea și, uneori, avem tendința să o urăm, să o negăm, să nu ne convină, să nu putem să fim noi înșine, până la urmă. Iată ce ne pierde și ne face să greșim CALEA.

Iubirea este, după părerea mea, atunci cînd strigă deznădejdea în tine... Din păcate este mult prea tîrziu pentru femeia implicată care... începe să spere, să viseze, să se implice, să nege, să mintă, să creadă în vrăjitorii, să - și întoarcă viața pe dos, să regrete, să ierte totul, devine oarbă și mută și îndrăgostită...!

Mărturisesc că, îmi este sufletul „plin de lacrimi, lacrimi care au, cernit inima tinereții mele...!” , pentru că eu am pierdut în Alexis, așa cum îi spuneam, cea mai bună prietenă, pe care mi-a dăruit-o viața.

Fascinantă, vibrantă în empatie și trăiri, imprevizibilă pe „altarul” artei, Alessia LEDA era în realitate, un suflet singuratic, cu răni adânci „scrijelite în inimă”, răni care nu au vrut a fi vindecate vreodată.

Paradoxal, a trăit în două lumi: într-una era cea mai fericită femeie de pe planetă, și în alta era „strivită de singurătate, lacrimi și stele...”

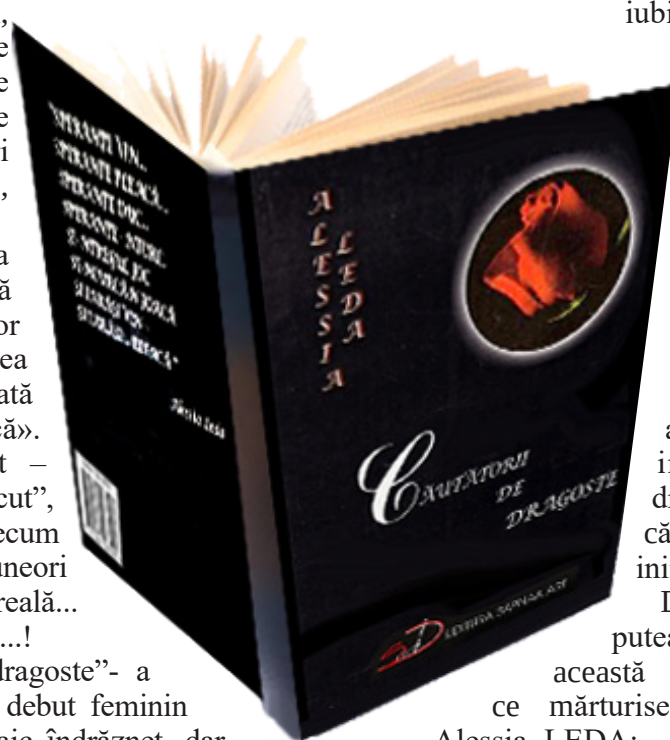
Aș vrea să călătoresc în timp și să mai pot bea o cafea cu Alessia... să mai povestim pe îndelete despre cei care caută dragostea, sperînd că undeva, cîndva o vor găsi sau despre „Numai pentru tine – Un secret!”, cea de a doua carte publicată de autoare la Editura Medialux, secret pe care l-a încredințat cititorilor...

Și da, poate mai putem adăuga că, pentru 17 septembrie 2025 - data la care se sărbătorește Sfanta Sofia (Înțelepciunea) și fiicele ei Pistis (Credința), Elpis (Nădejdea) și Agapi (Dragostea), prietenii pregătesc, sub genericul „În memoria Alessia LEDA”, lansarea celei de a doua ediții a cărților „Căutătorii de dragoste” și „Numai pentru tine – Un secret”, autoare - care a plecat, mult prea devreme în univers „să scrie îngerilor povești”.

Iubitorii de carte sunt invitați să participe la eveniment (începînd cu orele 18, Club A, str. Lipsani nr 14), pentru a descoperi o carte și pe autoarea sa, care se definea prin versurile:

(...) **Poteci de frunze și culoare**
Ascunse tainite de lemn
Dorințe-îngemănate-n soare|
Uniri de eu-ri fără semn
Ramuri ciobite de o daltă și
Eternă, pură și pedantă.

Alessia LEDA

Marin Voican-Ghioroiu

un autor de o complexitate și bogăție extraordinare

Stefan DUMITRESCU

scriitor, critic literar, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Nu sunt multe marile personalități ale prezentului în cultura română care să aibă o operă atât de complexă, care să acopere arii culturale atât de mari ca scriitorul-compozitor Marin Voican Ghioroiu. Asta se datorează în primul rând personalității bogate și complexe a autorului desigur, sufletului său bun și generos, dar și spațiului istoric și etno-cultural de o bogăție extraordinară în care s-a format, pe care l-a absorbit cu sufletul lui mare, și pe care l-a pus de-a lungul a peste 65 de ani în creațiile sale. Pe lângă activitatea de creator în domeniile folclorului, al muzicii și al literaturii, Marin Voican-Ghioroiu este membru al Ligii Scriitorilor din România, UCMR, membru al Teatrului NostruM al UZPR, director artistic și de imagine al Centrului de Etică și Strategii.

Autorul acestui studiu vine ca și Marin Voican Ghioroiu din matca ancestrală a culturii Olteniei de mijloc, în spațiul unde interferențele folclorului gorjean se întrepătrund cu zona folclorică a Vâlciei, a Doljului și a Olteniei de Jos. Acumularea acestor interferențe, care au dospit de veacuri, a generat în nivelul superior al spiritualității secolului XX una dintre cele mai înalte sinteze creatoare de cultură. Este zona din care au răsărit mari artiști ca Maria Lătărețu, Maria Ciobanu, Ioana Radu, Maria Apostol, Maria Dragomiroiu... culmi ale folclorului românesc.

Dacă ne gândim că spațiul cultural al Gorjului l-a dat pe marele Constantin Brâncuși (atât de iubit și de cântat în creațiile sale de către Marin Voican Ghioroiu), sau ca Tudor Arghezi în literatură, înțelegem că sevele etnosului daco-român acumulate în adânc de milenii au o potențialitate creatoare extraordinară, care răzbate și iese la suprafață prin asemenea personalități.

Marin Voican s-a născut în anul 1939 în satul Ghioroiu, de la care și-a luat și supranumele, Ghioroiu, localitate aflată la confluența județelor Gorj cu Doljul și cu Vâlcea, un fel de matcă a eposului și etnosului românesc.

A făcut școala generală, 7 clase, în comuna Ghioroiu, 1947-1955, după care a urmat Liceul Gheorghe Șincai în București, între anii 1955-1959 și Academia de Studii Economice, Facultatea de Economie generală 1970-75. Are de asemenea studii de muzicologie și studii militare. De aici se vedea pasiunea sa pentru cunoaștere care acoperă mai multe domenii și care l-a format ca personalitate creatoare complexă. Într-o discuție cu domnia sa am fost impresionat de cunoștințele foarte avansate în domeniu fizicii atomice.

În cartea sa fundamentală, „Rolul tău și-l păstrează Dumnezeu, actor pe scena vieții” în care își rememorează viața și își adună o parte din creațiile sale cele mai importante, își reamintește drumul parcurs prin labirintul vieții ca pe o plecare din raiul copilăriei și ca un zbor către zările luminoase ale vieții.

„Ridicând cortina timpului, am deschis sertarul inimii în care am găsit *zile cu trei sori în frunte, din perioada copilăriei și, tot mergând prin labirintul vieții, am refăcut drumul străbătut în șazecișicinci de ani alături de camarazi și prieteni,

colegi, familie și mulți slujitori ai artei, muzicii și scrisului” se destăinuie în volumul „Rolul tău și-l păstrează Dumnezeu”, Editura Creator, Brașov, 2024).

Accesând Link-ul <https://soundcloud.com/johnny-em22/sets/melodii-alese-versuri-sl-muzica-marin-voican-ghioroiu> puteți asculta cele zece melodii pe care Marin Voican-Ghioroiu le-a închinat celebrilor gorjeni, Maria Tănase și Constantin Brâncuși,

Unicitatea și specificul personalității sale, dar și al operei vin, cum am mai spus,... din „absorbirea substanței” etno-spirituale străvechi a Gorjului, a Olteniei de mijloc. De acolo își trage sevele, vine folcloristul, poetul, libretistul, dramaturgul, cântărețul, eseistul, compozitorul Marin Voican. Din humusul, din „mustul” dospit și străvechi al pământului gorjean, locuit cu foarte mulți ani în urmă de buri, în care au iubit și s-au îngropat cu durerile, cu suferințele și speranțele lor sutele de generații care s-au perindat de la daci încoace... s-a hrănit sufletul lui în copilărie și în adolescență. În toată viața lui, născându-se această personalitate complexă de o bogăție extraordinară pe care o prezentăm în acest Portret de scriitor.

Marin Voican-Ghioroiu este, așa cum spuneam, o personalitate complexă care aparține deopotrivă domeniului muzicii românești, dar și literaturii, care vine din spațiul și din nivelul profund și autentic al culturii populare ca să urce și să acopere un spațiu larg în nivelul muzicii populare și culte. Pentru că opera sa văzută în întinderea ei despre care scriem aici, aparține atât folclorului, literaturii populare, dramaturgiei ludice și idealiste cât și muzicii culte.

Această dimensiune a personalității și a operei lui Marin Voican Ghioroiu, bogăția și complexitatea, o surprinde și actrița Claudia Motea care-i prefațează cartea „**Rolul tău și-l păstrează Dumnezeu, actor pe scena vieții**”, apărută la Editura Creator, în anul 2024:

„Cu o reverență cordială, mărturisesc că Marin Voican-Ghioroiu reprezintă unul dintre cei mai loiali păstrători și purtători ai tradițiilor culturale românești, iar implicarea sa în viața artistică și educativă din țara noastră este remarcabilă.

Contribuțiile sale în muzică, variază de la piese pentru orchestră și ansambluri folclorice, până la lucrări dedicate unor interpreți cunoscuți. A

colaborat și continuă neconștient să colaboreze cu personalități de seamă din muzica populară și folclorică, aducând de multe ori, în prim plan, figuri emblematice ca Maria Tănase, Constantin Brâncuși, Rodica Anghelescu, Gheorghe Zamfir” (Rolul tău, și-l păstrează Dumnezeu. Actor pe scena vieții”, pag 7).

Autorul acestui Portret literar, care vine, așa cum spuneam din același spațiu cultural, din același epos și mythos ca și autorul Libretului „POETUL ȘI REGINA”, operetă în două acte și șase tablouri”, (una din creațiile de mare valoare ale prolificului autor Marin Voican Ghioroiu din Oltenia de mijloc, care își aduce aminte, copil fiind, asta era după al doilea război mondial, cum primăvara când înfloreau livezile și oamenii ieșeau la lucrările de primăvară ale viilor, care acopereau dealurile dulci ale Olteniei de mijloc, fetele mari cântau din gură, băieții cântau din fluier și din cavale, bărbății tineri din frunză, iar noi, copiii eram cu vitele și îi ascultam. Din când în când glumeau strigând unii la alții peste vii iar râsul și veselia lor se înălțau în văzduh)..

Ei bine, cântecele din gură ale fetelor mari, viersurile din fluier ale tinerilor se topeau în aerul cald și în lumina de primăvară dându-ți sentimentul că te afli în rai. Toată această atmosferă de vis și de legendă a satului și a plaiului românesc oltenesc le-a pus Marin Voican în creațiile lui cum n-a mai făcut-o nimeni. Dacă îi parcurgi cărțile vei găsi recreat acest univers mirific al vieții fericite din perioada interbelică a satului românesc autentic. Este de ajuns să asculți cântecele minunatei interprete Rodica Anghelescu, soția scriitorului Marin Voican Ghioroiu, pe versurile lui, ca să te bucuri de universul de basm plin de iubire și de dor al creațiilor sale.

Dorul și dragostea cântate de generații de rapsozi, de cântăreți aduc din vechile vremi... acel filon sfânt, de o frumusețe și de o frăgezime

de început de lume pe care nu le mai găsim în muzica și în literatura cultă de azi. Ei bine, tocmai acest fond sufletesc fraged ca apa de izvor, comoară a neamului românesc, universul inconfundabil al satului românesc autentic, care vin de departe, le conțin și le reînvie versurile și cântecele populare pe care ni le redau cărțile d-lui Marin Voican.

Ne referim acum la cărțile în care folcloristul, culegătorul dar și creatorul de folclor, asimilând melosul și versurile literaturii populare din spațiul Gorjului pe care le-a pus în cărțile sale, pentru a nu se pierde niciodată, despre care vom spune că sunt o comoară. Este de ajuns să le reamintim ca să ne dăm seamă că ele conțin ca o memorie și ca o un răsarit de iubire... frumusețea și sacralitatea de început de lume a acelui timp legendar. În același timp, nu putem să nu apreciem la superlativ munca extraordinară a culegătorului și a creatorului de folclor, Marin Voican. Iată cărțile publicate de Marin Voican Ghioroiu în care a pus tot miracolul satului românesc, cu suferințele, cu dorurile și cu visele lui:

- „În grădina raiului, folcloric“
- Editura muzicală UCMR
- „Din cuvinte-am sădit flori“
- Editura muzicală UCMR
- „La fântâna de la Dealu“
- Editura muzicală UCMR
- „Soartă, cine crede-n tine“
- Editura muzicală UCMR
- „Ne vedem la Paris“
- Editura muzicală UCMR
- „Cu Anton Pann în cârciumioară
- La Deșliu“ UCMR
- „Ridicând Cortina timpului“
- Editura Academiei dacoromână
- „Să-l cunoaștem pe inegalabilul artist
Gheorghe Zamfir“
- Editura muzicală UCMR

O calitate nobilă acestui creator este dragostea lui față de strămoși, de plaiurile natale care răzbate din toate creațiile sale folclorice sau culte, așa cum ar fi poeziile patriotice sau libreturile operetelor.

Îmbătat de frumusețea și de vraja adâncă a cântecelor care veneau de departe, având o sensibilitate și o deschidere extraordinară către sacralitatea și autenticitatea lor, sufletul lui de artist înăscut ni le redă în toată splendoarea și originalitatea lor.

Marea dragoste față de satul românesc, de părinții, de oamenii locului, de tradiții au făcut ca scriitorul Marin Voican Ghioroiu să fie toată viața un culegător de folclor împătimit, dar și un înnoitor de folclor, un prelucrător de folclor. Multe din creațiile lui fiind interpretate admirabil de marea cântăreață Rodica Anghelescu, care este artistă recunoscută pe scenele lirice din țară și străinătate, o personalitate complexă, aparțin atât muzicii populare cât și muzicii clasice. De parcă Dumnezeu i-a adunat ca să se completeze și să se îmbogățească unul prin altul în spațiul divin al muzicii și al literaturii.

Creațiile sale le găsim de acum în albume demult consacrate. Iată Albumele în care și-a adunat creațiile realizate împreună cu compozitori și dirijori consacrați:

„ÎN POIANĂ LA OLTEȚ“ - realizat cu orchestra de Folclor Radio, dirijor maestrul Adrian Grigoraș; 15 piese;

„DORUL DE-AR FI DOR COSIT“ - realizat cu orchestra de Folclor Radio, dirijor maestrul Adrian Grigoraș; 20 piese;

„DRAGOSTEA-AM CULES DIN FLORI“ (realizat cu orchestra Națională de Folclor, dirijor maestrul Constantin Arvinte, 19 piese,

„SUS, ÎN DEAL, LA PEȘTIȘANI“

„ARMONII ÎN LUMINĂ“

Iar acum ne vom ocupa de partea cultă a operei sale. Din câte știm noi, autorul Marin Voican Ghioroiu este singurul care aduce creația populară, literatura populară și muzica populară

l-am recenzat anul trecut „Poetul și Regina“ am putea să spunem că este o capodoperă a genului,... de altfel el a fost și montat sau urmează să fie montat la Opera Comică pentru Copii, dacă am reținut bine.

Și, pentru că Portretul literar al d-lui Marin Voican Ghioroiu a devenit prea lung o să ne rezumăm la a aminti celelalte cărți publicate de dânsul.

O altă calitate a domnului Marin Voican Ghioroiu este aceea de a lega prietenii cu creatorii de artă din domenii diferite, prietenii care devin colaborări trainice, apoi opere de artă. Așa cum a fost de-a lungul vieții colaborarea cu maestrul Constantin Arvinte.

Cărți scrise în colabortare cu maestrul Constantin Arvinte, Editura muzicală UCMR

■ „Eroilor legendari ai neamului, prinos de recunoștință“

■ „Brâncușiana“; „Cantata Unirii“; „Tu, romanță-ncântătoare“; „Doamne, Ție-Ți mulțumim“; „Tudor Vladimirecu“; „Fărcășana“; „Frate drag, Ardeal iubit“.

Poezie și teatru

■ „Amintiri din cârciumioară“ - poezii, Editura Sylvi

■ „Cununi de flori pentru eroi“- Editura Sylvi

■ „Poetul și regina“ - Editura Sylvi
„Speranța și deznădejdea“ - teatru, Editura Sylvi

■ „Poezii închinat mamei, Voican Elisabeta

■ Inima de Mamă, vol I, Editura Sylvi

■ Inima de Mamă, vol II, Editura Sylvi

■ Inima de Mamă, vol III, Editura Sylvi

■ „Dragoste-am cules din flori, timpului i-aș plăti bani“ - poezii, Editura România în lume

■ „Schimbă neică pălăria“ - Editura Sylvi

■ „Maria Tănase spune: iubește cât ești pe lume“ Editura Sylvi

■ „Doina de jale, Gheorghe Zamfir preamărindu-l pe Eminescu“ Editura Muzicală, UCMR

■ „Fiii satului“ (cu prof, Ion Pașol) Editura Sylvi

■ Opereta, „Poetul și Regina“ – Libretul: Marin Voican Ghioroiu, Muzica: Valentin Mandric.

La final nu putem decât să regretăm că n-am putut să scriem mai mult despre autor și despre operă, situație în care Portretul nostru s-ar fi întins pe multe pagini. Sperăm însă că am redat imaginea de ansamblu, portretul complex, cu tușe bogate și linii bine conturate ale personalității și al operei sale proiectat pe fundalul ultimelor șapte decenii. De altfel este și foarte greu să creionezi din câteva linii, pe un spațiu redus, o personalitate atât de bogată și de complexă, cu o operă care se întinde pe aproape șapte decenii, abordând teme din mai multe genuri și specii literare. Încântați că am cunoscut o personalitate creatoare puternică, sinteză a nivelului culturii populare și a nivelului culturii culte, punte peste decenii și peste spații culturale, nu putem decât să-i urăm din toată inima mulți ani, putere de muncă, sănătate, pentru a ne mai dăru și alte creații.

A treia campioană olimpică, la conducerea atletismului românesc

Radu LEVÂRDĂ

România are 10 campioane olimpice la atletism, dintre care trei - Iolanda Balaș Söter, Anișoara Cușmir-Stanciu și, din aprilie 2025, Constantina Diță, fostă Tomescu, La 55 de ani, Pușa, cum îi spun cei apropiați, a preluat frâiele unei federații puternice, dar cu rezultate departe de cele obținute cu mult timp în urmă.

O așteaptă, împreună cu stafful ei, o perioadă cu o serie de competiții importante până la viitoarele Jocuri Olimpice din 2028, de la Los Angeles. Care se vor desfășura într-o țară, unde s-a pregătit timp de 24 de ani când era în activitate. A răspuns cu plăcere invitației de a rememora împreună câteva puncte de reper ale carierei sale de peste două decenii și despre principalele obiective ale mandatului său de președinte.

- Am ales atletismul din primul an de liceu, la Târgu Jiu, unde am participat la un concurs, pe care l-am câștigat, nu numai în fața colegelor de generație, ci și al băieților! Profesorul de sport Mănică Câmpeanu m-a trimis apoi la faza județeană, pe care am încheiat-o a treia, în dispută cu mulți atleți legitimați. Mircea Zorilă, un tehnician cu ochiul experimentat, ne-a convins pe mine și pe mama să las alergarea pe coclauri pentru antrenamentele sistematice pe stadion. A urmat o perioadă grea, cu zece kilometri, zi de zi, de la Turburea, până la liceu, iar după amiaza, naveta la Târgu Jiu, la antrenamente. După ce am luat bacalaureatul, m-am legitimat la Pandurii Târgu Jiu.

A urmat Revoluția din decembrie 1989, cu cantonamente la Felix, pe platoul împădurit din apropierea stațiunii, alături de alergătorii de fond și semifond. Într-o seară, profesorul Zorilă ne-a întrebat ce dorim să devenim. Am răspuns fără șovăială că vreau să fiu ca Maricica Puică. Adică? Campioană olimpică. Antrenorul și-a notat într-un carnețel, arătându-mi ce a scris la întoarcerea mea de la Beijing, în 2008, unde am luat aurul olimpic în proba de maraton, Eram la a doua participare olimpică și, dacă, în urmă cu patru ani, la Atena,

făcusem o greșală, ieșind pe pistă la încălzire, la o temperatură de aproape 50 de grade, acum nu am mai repetat-o..

- Cu noul antrenor, Valentin Tomescu, ați schimbat pregătirea, concurând la multe maratoane, îndeosebi în America. Ce a urmat?

- Ne-am stabilit la Boulder, supranumit orașul maratonistilor, unde localnicii, din patriotism, numeau cursa de 42,195 kilometri, Bollderthon, iar cea de rezoanță internațională, de zece kilometri, Bolder Bolder. Timp de patru ani, viața noastră s-a desfășurat între stadion și biblioteca universitară a orașului, unde antrenorul a citit tot ce era legat de pregătirea științifică a alergătorilor, cu accent pe fiziologie și refacere după efort. Am participat, printre altele, la Mondialele de semimaraton, de la Helsinki, din 2005, încheind a treia, la cele de maraton, de la Edmonton, pe care le-am câștigat, în același an, atât la individual, cât și cu echipa României, apoi la maratonul de la Londra, cu o clasare pe locul secund sau la campionatele lumii de alergare pe șosea din 2006, de la Debrecen, încheiate cu o medalie de argint. La maratonul de la Chicago din 2005 am stabilit recordul personal de 2h21 minute, 30 secunde..

- Au urmat Jocurile Olimpice de la Beijing..

- Unde a fost vârful carierei mele. Respectând întocmai tactica pregătită cu antrenorul meu, m-am desprins la jumătatea cursei, împreună cu 21 de sportive, printre care Lidia Șimon și Luminița Talpoș, apoi, de șapte, rămase în față, realizându-mi finalmente, visul copilăriei de a deveni campioană olimpică. Au urmat participări și invitații la diverse maratoane. Pe parcurs, am aflat că, o stradă din orașul Peoria, din statul Illinois, de unde se dă startul în cea mai importantă cursă de 4 mile din lume, a fost numită Gold Constantina Day.. Decizie care, evident, m-a onorat.

- Deși ați primit cetățenia americană, ați decis să vă întoarceți în țara natală, candidând și fiind aleasă în Comitetul Executiv al Comitetului Olimpic și Sportiv Român pe unul dintre locurile rezervate personalităților sportive. De pe această poziție ați decis să vă implicați în impulsivizarea dezvoltării mișcării atletice, depunându-vă candidatura pentru funcția de președinte al Federației. Cu o viziune în concordanță cu ideile moderne ale World Athletics, federație internațională al cărei ambasador sunteți. Ce v-ați propus să realizați, împreună cu echipa dv., pentru ca atletismul să revină unde-i este locul?

- Ne-am propus o misiune complexă, aleasă cu toată responsabilitatea.. Suntem și noi parte din

această mare familie a World Athletics, care are standarde ridicate pentru dezvoltarea atletismului la nivel mondial. Asta nu înseamnă pentru România doar cei 600 de atleți seniori legitimați și peste 1000 de profesori și antrenori. Viziunea mea este aceea că marea familie a atletismului românesc trebuie să înlocuiască abordarea liniară cu una circulară, în care, toți cei implicați în fenomen, să contribuie la o dezvoltare durabilă în țara noastră. Cu patru direcții simple: mai mulți participanți, mai mulți oameni implicați, mai mulți fani, mai mulți parteneri. Trebuie să vedem cât mai mulți copii pe stadioane, dar, pentru asta, trebuie să avem cât mai multe asemenea arene, cu o infrastructură adecvată pe întreg teritoriul țării, cu implicarea administrațiilor locale, ca la Cluj-Napoca și Craiova. Bucureștiul trebuie să redevină un centru important al atletismului românesc. De aceea, prioritatea numărul 1 va fi stadionul „Iolanda Balaș Söter“ și un spațiu indoor, cu o pistă scurtă, cu care să intrăm în circuitul mondial al marilor competiții atletice. Mai trebuie să convingem autoritățile că e necesar ca atletismul să facă parte din curricula școlară. Printre piste de urmat pentru ridicarea ștachetei se mai află, creșterea numărului de structuri sportive cu secții de atletism inițiere/performanță, a numărului de sportivi cu rezultate la seniori, organizarea de campionate naționale pe categorii de vârstă în orașe din cele opt zone și altele..

Un examen important va fi la Tokyo, la Mondialele din luna septembrie. La care așteptăm

performanțe, îndeosebi, de la Rareș Toader, campion european indoor la aruncarea greutății, de la Diana Ion, vicecampioană la triplusalt, la aceeași competiție desfășurată anul acesta, de la Alina Rotaru Kottman, medaliată cu bronz la săritura în lungime a precedentelor Campionate Mondiale de la Budapesta. Sau de la alți sportivi în ascensiune, ca Andreea Miklos, la 400 metri, Bianca Perie Ghelber, la aruncarea ciocanului, Alin Firfirică, la aruncarea discului, Mihăiță Novac, la aruncarea suliței, Andreea Tailpoș, triplusalt.

Recunoașterea hotărârilor străine

Avocat Mariana-Daniela **BĂDESCU**, editor senior

În art. 1095 C.pr.civ. se precizează că hotărârile străine sunt recunoscute de plin drept în România, dacă se referă la statutul personal al cetățenilor statului unde au fost pronunțate sau dacă, fiind pronunțate într-un stat terț, au fost recunoscute mai întâi în statul de cetățenie al fiecărei părți ori, în lipsă de recunoaștere, au fost pronunțate în baza legii determinate ca aplicabilă conform dreptului internațional privat român, nu sunt contrarii ordinii publice de drept internațional privat român și a fost respectat dreptul la apărare.

Hotărârile referitoare la alte procese decât acestea pot fi recunoscute în România, spre a beneficia de autoritatea lucrului judecat, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: *hotărârea este definitivă potrivit legii statului unde a fost pronunțată; *instanța care a pronunțat-o a avut, potrivit legii menționate, competența să judece procesul; *există reciprocitate în ceea ce privește efectele hotărârilor străine între România și statul instanței care a pronunțat hotărârea (art.1096). În situația în care hotărârea a fost pronunțată în lipsa părții care a pierdut procesul, instanța competentă să soluționeze cererea de recunoaștere trebuie să constate că i-a fost înmănată în timp util atât citația pentru termenul de dezbateri în fond, cât și actul de sesizare a instanței și că i s-a dat posibilitatea de a se apăra și de a exercita calea de atac împotriva hotărârii. Dar, caracterul nedefinitiv al hotărârii străine, decurgând din omisiunea citării persoanei care nu a participat la proces în fața instanței străine, poate fi invocat numai de către acea persoană (art. 1096 al 2 și 3 C.pr.civ.). În art. 1097 se precizează că recunoașterea hotărârii străine poate fi refuzată în unul din următoarele cazuri: *hotărârea este manifest contrară ordinii publice de drept internațional privat român, ținându-se seama, în special, de intensitatea legăturii cauzei cu ordinea juridică română și de gravitatea efectului astfel produs; *hotărârea pronunțată într-o materie în care persoanele nu dispun liber de drepturile lor a fost obținută cu scopul exclusiv de a sustrage cauza incidentei legii aplicabile potrivit dreptului internațional privat român; *procesul a fost soluționat între aceleași părți printr-o hotărâre, chiar nedefinitivă, a instanțelor române sau se află în curs de judecare în fața acestora la data sesizării instanței străine; *este incompatibilă cu o hotărâre pronunțată anterior ei în străinătate și susceptibilă de a fi recunoscută în România; *instanțele române aveau competența exclusivă pentru judecarea cauzei; *a fost încălcat dreptul la apărare; *hotărârea poate face obiectul unei căi de atac în statul în

care a fost pronunțată. Competența de soluționare a cererii de recunoaștere aparține tribunalului în circumscripția căruia își are domiciliul sau sediul cel care a refuzat recunoașterea hotărârii străine, dacă ea se formulează pe cale principală. Dacă nu se poate determina tribunalul potrivit acestei reguli, competența aparține Tribunalului București. Cererea poate fi, însă, rezolvată pe cale incidentală de către instanța sesizată cu un proces având alt obiect, în cadrul căruia se ridică excepția autorității lucrului judecat sau o chestiune prealabilă întemeiată pe hotărârea străină (art. 1099). Potrivit art. 1100 C.pr.civ., cererea de recunoaștere se întocmește în conformitate cu cerințele prevăzute de legea procedurală română și va fi însoțită de următoarele acte: *copia hotărârii străine; *dovada caracterului definitiv al acesteia; *copia dovezii de înmânare a citației și a actului de sesizare, comunicate părții care a fost lipsă în instanța străină sau orice alt act oficial care să ateste că citația și actul de sesizare au fost cunoscute, în timp util, de către partea împotriva căreia s-a pronunțat hotărârea; *orice alt act de natură să probeze, în completare, că hotărârea străină îndeplinește celelalte condiții prevăzute la art. 1096. Aceste acte vor fi însoțite de traduceri autorizate și vor fi supralegalizate, cu respectarea dispozițiilor art. 1093 C.pr.civ., afară de cazul în care părțile sunt de acord cu depunerea de copii certificate pentru conformitate. Instanța română este îndreptățită numai să verifice condițiile prevăzute la art. 1096 și 1097 și, ca atare, nu poate proceda la examinarea în fond a hotărârii străine și nici la modificarea ei (art. 1098). Cererea de recunoaștere se soluționează cu citarea părților, dar dacă din hotărârea străină rezultă că pârâtul a fost de acord cu admiterea acțiunii, este posibilă soluționarea fără citare. Dacă cererea se rezolvă pe cale principală, instanța pronunță o hotărâre, iar dacă recunoașterea s-a invocat pe cale incidentă, se pronunță o încheiere interlocutorie. Cererea de recunoaștere a hotărârii străine întrerupe prescripția dreptului de a obține executarea silită (art. 1101 -1102). Hotărârile străine care nu sunt aduse la îndeplinire de bunăvoie de către cei obligați a le executa pot fi, potrivit art. 1103 al 1 C.pr.civ., puse în executare pe teritoriul României, pe baza încuviințării date, la cererea persoanei interesate, de către tribunalul în circumscripția căruia urmează să se efectueze executarea. În același mod se pune problema și pentru tranzacțiile judiciare încheiate în străinătate, care vor produce în România efectele ce decurg din legea care le-a fost aplicată după încuviințarea executării. Hotărârile străine prin care s-au luat măsuri asigurătorii și cele date cu executare provizorie nu pot fi puse în executare pe teritoriul României. Executarea se încuviințează

cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 1096 și a condițiilor ca hotărârea să fie executorie potrivit legii statului de sediu al instanței care a pronunțat-o. De asemenea, instanțele trebuie să observe dispozițiile art. 1097 și 1098 din materia recunoașterii hotărârilor străine. Cererea de exequator va fi întocmită în condițiile stabilite de art. 1100 C.pr.civ. pentru cererea de recunoaștere, dar va fi însoțită și de dovada caracterului executor al hotărârii străine, eliberată de instanța care a pronunțat-o. Ea va fi soluționată prin hotărâre, după citarea părților. Dacă hotărârea străină conține soluții asupra mai multor capete de cerere, care sunt dissociabile, încuviințarea poate fi acordată separat. Executarea hotărârii străine stabilind o obligație alimentară prin vărsăminte periodice se încuviințează pentru vărsămintele scadente și cele subsecvente. Prin hotărârea de încuviințare a executării hotărârii străine de condamnare la plata unei sume în monedă străină se va dispune conversia în monedă națională la cursul de schimb al zilei când hotărârea a devenit executorie în statul în care a fost pronunțată. Până la data conversiei, dobânda produsă de suma stabilită în hotărârea străină este guvernată de legea instanței care a pronunțat-o (art. 1106). Potrivit art. 1109 C.pr.civ., hotărârea străină care stabilește o obligație decurgând dintr-o lege fiscală străină necesită și condiția reciprocității pentru a fi recunoscută și executată în România. În art. 1107 se precizează că pe baza hotărârii definitive de încuviințare a executării se emite titlul executoriu, în condițiile legii române, menționându-se în titlu și hotărârea de încuviințare. În cazul unei contestații la titlu, care vizează înțelesul, întinderea sau aplicarea dispozitivului unei hotărâri străine, competența aparține, în lipsa unei prevederi contrare în tratatul de asistență juridică reciprocă, instanței străine care a pronunțat-o, instanța română fiind competentă să interpreteze numai propria hotărâre prin care a încuviințat executarea silită a hotărârii străine. Potrivit art. 1108, hotărârea străină pronunțată de instanța competentă beneficiază în România de forță probantă în privința constatărilor pe care le cuprinde, dacă satisface exigențele necesare autenticității sale conform legii statului de sediu al instanței, cu condiția să nu fie manifest incompatibile cu ordinea publică de drept internațional privat român. Proba contra faptelor constatate de instanța străină poate fi făcută prin orice mijloace.

Baroul București
-0721 867 155

avocatdanielabadescu@gmail.com

Cronica Timpului

Revistă editată de **Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România**

Redacția

Director general onorific

Doru Dinu GLĂVAN

Director

Nicolae VASILE

Redactor-șef onorific

Rodica SUBȚIRELU

Redactor-șef

Marian DUMITRU

Redactor-șef adjunct

Daniela BĂDESCU

Teodora MARIN

Art director

Mihai APOLOZAN

Consilier editorial

Maria DOHOTARU

Secretar general de redacție

Alexandru ȘTEFAN

Corector

Ioan GANEA - CHRISTU

Consultanță juridică **Avocat Mariana Daniela BĂDESCU**

Membri fondatori

Doru Dinu GLĂVAN

Rodica SUBȚIRELU

Marian DUMITRU

Nicolae CABEL

Clementina TIMUȘ

Eliza ROHA

Claudia MOTEA

Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului publicat aparține autorului

Adresă **Bd. General Gheorghe Magheru**
nr. 28-30, et. 1, Sector 1, București

Contact

Tel: 021 317 9225

Fax: 021 313 0672

cronicatimpului2015@gmail.com uzpr/cronica-timpului

facebook.com/uzp.org.ro

Cont la Banca Comercială Română

(pentru revista „Cronica Timpului”)

RO04 RNCB 0072 0497 0059 0007

ISSN: 2393-1361

Tipărit la

Tipografia MAGIC PRINT

„Un secol cu LNR – 100 de pictori”

100 pentru eternitate!

Aneta
PĂUN

Aneta Păun a avut mai multe expoziții personale dar a participat și la numeroase expoziții de grup.

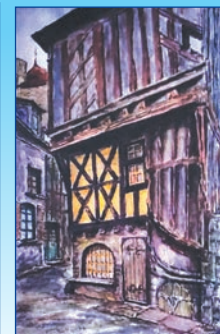
Este membră a Consiliului de conducere al Asociației Artiștilor Plastici București și membră a Ligii Navale Române

Liviu Ovidiu
PENEA

Liviu Ovidiu Pena a absolvit cursuri de pictură, grafică și modelaj. De asemenea a absolvit și cursuri de actorie și regie. Preferă pictura pe șevalet și pe sticlă, dar și caricatura. are foarte multe lucrări destinate ilustrării paginilor și copertelor de carte, colaborând cu numeroase edituri

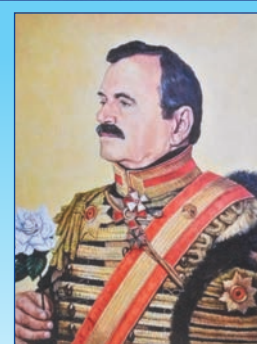

Gheorghe
PINTILIE

Gheorghe Pintilie, are o lungă activitate picturală ca autodidact, dar în timp a simțit nevoia de perfecționare și a urmat studii de masterat la Facultatea de Arte Vizuale și Design - specializarea în pictură. Este membru stagiar al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Are o îndelungată activitate expozițională participând la numeroase expoziții colective, atât în țară dar și în străinătate, pe ambele maluri ale Atlanticului. Opera sa a fost recunoscută și recompensată cu trofee și poziții fruntașe la numeroase expoziții și concursuri internaționale.

Aciobanei Ștefania (Lia)
 Aciobanei Marian
 Alexe Cristina Mihaela
 Baban Valentin
 Baibarac Ioana Raluca
 Brănișteanu Andrei
 Călin Marlena
 Chirilă Anamaria
 Chiriță Ileana
 Ciobanu Irina Valentina
 Cojocaru Vergil - Cover
 Cotigă Delia Jeanina
 Dăbuleanu Maria
 Dănilă Maria Cristina
 Delgado Rivas Carolina
 Dincă Victoria
 Dinu Alexandrina (Didi)
 Dumitrescu Marian
 Ghinea Alexandru
 Guțescu Gabriela
 Nermin Hogeana · Susam
 Horescu Ana (Anca)
 Hultoană Ion
 Iatan (Vasilu) Draga-Michaela
 Ifrim Lacme
 Ionescu Carmen
 Iordan Ioana (Ina)
 Dumitrescu Lazea Raluca
 Năsturaș Marin Mihai
 Manolache Neagu
 Marinescu Cristiana
 Mereuță Valentina Georgeta
 (Valerie Blanche)
 Micu Flaviu
 Mihai Ecaterina
 Mocanu Valeria
 Morozan Elena
 Niculae Robert Constantin
 Păun Aneta
 Penea Liviu Ovidiu
 Pintilie Gheorghe
 Poșan Nina
 Poșarlie Marian
 Preda Andreea (Cristina)
 Gh. Prini Adelmo
 Radu Elisabeta
 Răducanu Mariana
 Rădulescu Daniela Nicoleta
 Mariana Rechileanu
 Roma Daniela
 Scarlat Rodica
 Serghi Ileana
 Sorescu Cătălina Adina
 Speriatu Lenuța (Ella)
 Stăicuț Neluța
 Stănescu Cornelia-Elena
 Stănescu Elena (Dordea)
 Stoica Florian Laurențiu (Stoika)
 Stroe Alexandrina
 Tirchilă Maria Magdalena
 Tofan Valeria
 Vișan Mirela
 Zamfir Bilciu Paula